

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Akbalın

ATATÜRK — İzindeyim!..

CAF

pardesülerin kralı bu etiketi taşır!

Altinyıldız'ın Baranko kumaşından yapılmış pardesüler, resmini gördüğünüz hususî etiketi taşır. Bu etiket, memleketimizin en üstün pardesüsünü aldığının garantisidir.

Altinyıldız'ın Baranko kumaşı yün-terilendir. Sıcak tutar. Empermeabilize olduğundan yağ-murdan korur.

Altinyıldız

Avrupa'da aranan yerli kumaşlar

AKBABA

Yıl: 46 Cilt: 15 Sayı: 46 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 6 Kasım 1968

O'NUN ÖLÜMSÜZLÜĞÜ...

1938 yılının 10 Kasım'ında Atatürk mavi gözlerini dünyaya kapadı. Evren, başımıza yıkılmış gibiydi. Ağladık, ağladık... Gözyaşları dinmiyordu. Birisi:

— O ölmedi, yaşıyor... diye bağırdı.

Milletin acısında teselli özleminin çiçeği açtı birden. Ve bir ağzdan tekrar ettik:

— O ölmedi, yaşıyor.

O günden sonra âdet oldu. Gözyaşları arasında bu cümle bir tutam umut gibi serpiliyor ve sık sık tekrar ediliyordu:

— O ölmedi, yaşıyor.

1938'den bu yana otuz yıl geçti; dile kolay otuz yıl... Ve biz her yıl ölüm yıldönümünde sevgili Atatürk'ün adını anıp bağırdık:

— O ölmedi, yaşıyor.

Kendi kendimizi bu düşünceye inandırmaya çalıştık. Oysa hepimiz biliyorduk ki ölmüştü Atatürk... Yaşayacak olan Atatürk ülküsüydü. Atatürk ülküsü ise 10 Kasım törenlerinde değil, Türk milletinin hayatında yaşardı.

Acaba biz O'nu yaşatabiliyor muyduk?

Bir insan öldükten sonra top-

rağa karışır.. Topraktan ağacın köküne.. Ağacın kökünden yaprağına.. Böylece Tanrı'nın rahmetine uzatır yeşil yüzünü... Sonra tekrar sonbaharda toprağa düşer... Belki bir güzel çiçeğe katılır, belki bir tohum olur, çiçek tozu olur, bal olur, petek olur, ateş olur, su olur... Evrenin her bir zerresinde canlı ile cansızın karışımı bulunmaktadır. Bitmez tükenmez bir dönüşüm içinde, canlılar ile cansızların bilinmeyen bir geziye çıktıkları bir güzel dünyada yaşıyoruz.

Atatürk'ümüz öldükten sonra da elbette bizim hayatımızda bizimle beraber devam edecekti.

Ama nasıl?

Bir ilkokul öğrencisinin gözleminde belki Atatürk'ten bir mavi görürsünüz. Bu güzel çocuk her sabah:

— Türküm, doğruyum, çalışkanım... diye başlar dersine...

Hah, dersiniz, O ölmedi yaşıyor.

Bir uçak sesi duyarsınız semada... Başınızı kaldırır bakarsınız ki bir ay-yıldız uçuyor gökte... Yüreğiniz çarpa çarpa:

— Evet, O ölmedi yaşıyor... diye tekrar edersiniz.

Bir Türk kadını görürsünüz o-

nurlu... Erkek arkadaşlarıyla birlikte laboratuvarında çalışıyor:

— O ölmedi, yaşıyor... diye fışkırdasınız.

Bir gençlik görürsünüz bağımsız, yüzünü aydınlığa çevirmiş:

— O ölmedi, yaşıyor...

Bir güzel şiir okursunuz kitapta, dil devrimine saygılı:

— O ölmedi, yaşıyor...

Öğretmenlere bakarsınız, subaylara bakarsınız, İstiklâl madalyalı gazilere bakarsınız, açık ahlalı analara bakarsınız, Atatürk'ü görürsünüz zerre zerre...

— O ölmedi, yaşıyor...

Ama o ne?

Bir kara çarşaf görürsünüz tek gözüyle dünyaya bakan...

Bir yobaz görürsünüz yeşil takeli...

Bir ezan işitirsiniz arapça...

Bir vaaz dinlersiniz hilâfet üstüne...

Bir küçücük kız çocuğu hafız kursunda yok olmakta...

Bir politikacı nutuk kürsüsünde irtica satmakta.

Ve bir oyun seyredersiniz Devlet Tiyatrosunda:

Ulu Hakan Abdülhamit Han sahneye çıkmış...

Yumruğunu masaya vuruyor: «— Bu memlekete ne belâ gel-

diyse Selânik'ten geldi...» diyor. Vatanın bakırları kapitülasyon politikasında kimvurduya gitmekte...

Mürteciler başkaldırmış... Tekkeler, zaviyeler açılmış... Kerametleri seçim sandığında şeyhler ortalığı sarmış...

Suudi Arabistan üzere Şeriat özlendi bürümüş Babîâli basını...

Yirmi yaşında bir İmam-Hatipli:

— Şeriat da şeriat... diyor. Ve memleketin yetkili politikacısı paravana olup konuşuyor:

— Ne olur efendim! Görmezlikten geliverin...

O zaman sorarsınız kendinize: — O ölmedi mi?

* * *

Kimileri derler ki, öldü... Kimileri derler ki, ölmedi... Kimileri derler ki, Atatürk ölmez...

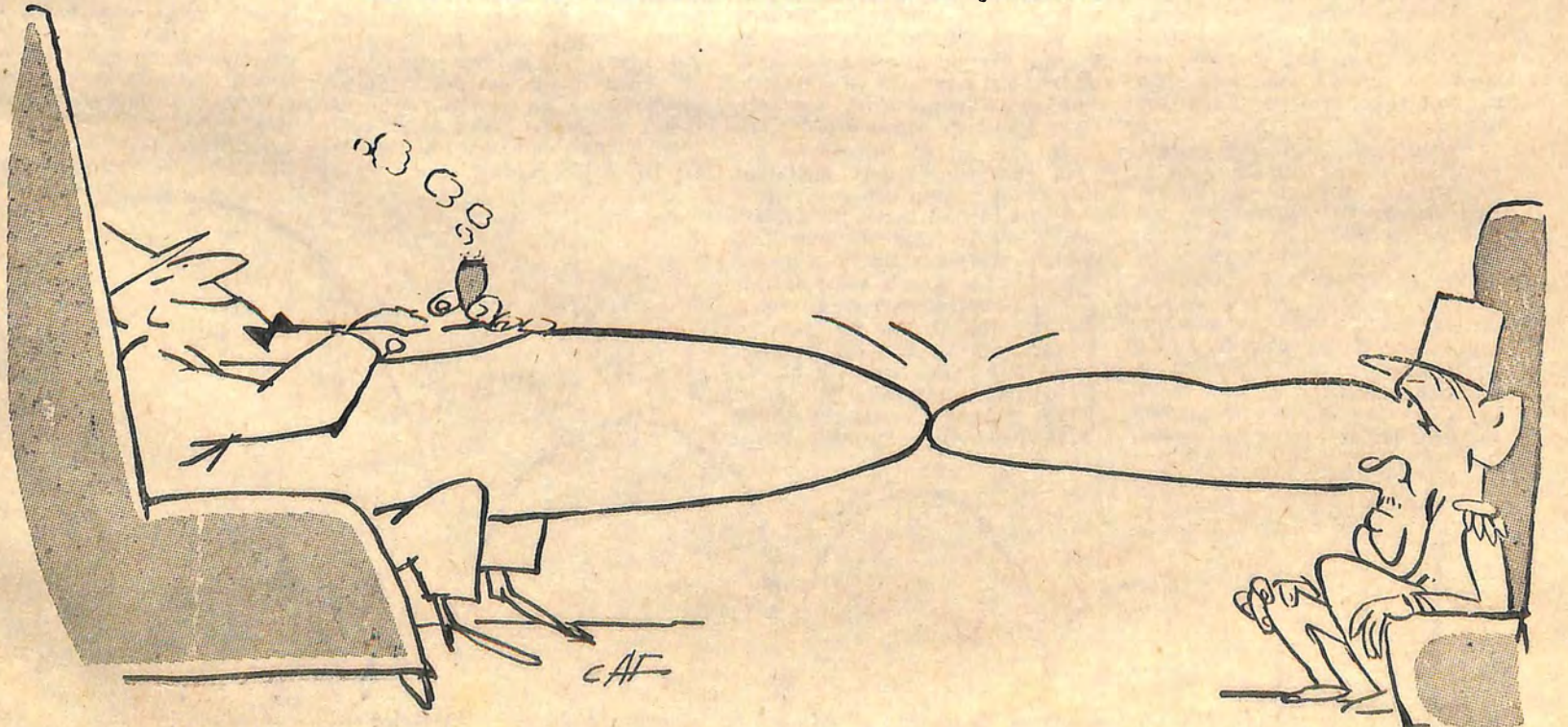
Kimileri derler ki, daha nasıl ölsün?

Biz de deriz ki:

— Ölse ne olur, ölmese ne olur?... Göreceksiniz, Atatürk galip gelecek, ve göreceksiniz: Atatürk ölmüş olsa bile, Atatürk'ün ölüsü düşmanlarımızın dirisini yenecek.

AKBABA

DE GAULLE'ÜN TÜRKİYE ZİYARETİNDEN ÇİZGİLER :

Yazısız

MURAT usta... Taşçılığa, duvarcılığa ne zaman başladığını bile hatırlayamıyordu. İlk çocukluk anılarını, taşlar, tuğlalar, duvarlar, yapılar biçimlendiriyordu. Kulağında iz bırakan ilk ses mi? Çekiçlerin, keskinlerin, yontulan taşlardan çıkardığı seslerdi. Gözünde yer eden ilk biçim mi? Temelden başlayıp bulutlara doğru yükselen yapı duvarlarıydı.

Anasını hiç bilmiyordu. Babasının, sonradan ona söylediğine göre, anası onu doğururken ölmüştü. Murat ustanın yaşamıyla babasının birbiri çok benziyordu. Babası da onun gibi öksüz büyümüş, ana yüzü görmemişti. Onların köyünün hemen bütün erkekleri, babadan oğula gelenek olarak büyük kentlerde taşçılık, duvarcılık yapılar, kıştan kışa köye dönerlerdi.

Murat, üç yaşına kadar köyde, daha yakını olmadığından, bir uzak akrabasının yanında kalmıştı. Babası, üç yaşındayken Murat'ı da alıp, çalıştığı her yere onu da birlikte götürürdü. Babası bir yapıda çalışırken, Murat da taşların, duvarların, harçların arasında kendi kendine oynardı. Kendi kendine de sayılmazdı, çünkü çevresini dolduran taşlar, harçlar, malalar, keskinler, çekiçler onun arkadaşlarıydılar. Bu araç-gereçleri, o yaşlarında kendisini anlayan birer canlı varlık sanır, onlarla konuşurdu. Sıcak yaz geceleri, babasıyla birlikte, yapı yerinde uyurlardı. Babası, köyüne dönmüyor, kışları da kentte geçiriyordu. Murat da köye hiç dönmedi.

Sahnede doğup büyümüş, ana babadan uyarı adamı vardı ya, Murat da işte böyleydi, sahnede değil ama, taşların, duvarların arasında buyunuşturdu. Babası gibi, dedesi de, dedesinin babası da hep taşçıydılar. Hep bu işin anılarını dinlerdi babasından... Babasına öykünecek, o da taş yontmaya, harç karmaya, duvar ormeye çalışırdı. Bu yüzden küçük elleri, yara bere izleriyle doluydu. Tüm dünyasını, işte bu taşlar, tuğlalar, harçlar, duvarlar dolduruyordu. Başka bir deyişle, onun için dünya demek, taş yontmak, taşlara biçim vermek, duvar örmek, yapı kurmaktır.

Buyudukçe, taş, tuğlaya, duvar örüp yapı kurmaya olan tutkusu da arttı. Çocukluğunun taşlardan kurulu bu oyun dünyası, gittikçe, yine taşlardan kurulu bir gerçek dünyaya dönüşüyordu. Oyun olsun diye çekiç sallamaktan, yaralı bereli elleri daha küçük yaştan nasır bağlamıştı. Bir gün oynarken yapı iskelesinden düşüp başı yarıldı. Bir gün de kazılmakta olan temelin toprak yığını üstüne göçtü, zorlukla kurtarıldı. Sol elinin baş parmağı, iki büyük taş arasında kalıp ezildi. Yarı beline kadar kireç kuyusuna düştü.

Onun taşlarla, yapı araç-gereçleriyle olan ilişkisi, bir aile içindeki bireylerin birbirleriyle olan ilişkilerine benziyordu. Bu ilişkiler, zaman zaman mutluluk getirir de, zaman zaman da üzücü olaylarla doluydu. Her zaman taşlarla, malalar, çekiçler, harçlarla iyi geçinemiyor, bir aile içinde olduğu gibi arada sırada onlarla kavga ediyordu. Ama o böyle böyle, nasıl bir jönlör tabaklarla, halkalarla, toprakla oynarsa, o da tıpkı seyircilerini şaşırtan bir usta jönlör hüneriyle taşlarla

oynamaya başladı. En sert taşlar bile, onun hünerli parmaklarına baş eğiyor, isteğine göre biçim alıyorlardı.

Okula gidemedi. Hattâ, okula gitmeyi düşünemedi bile... On yaşındayken babası bir iş kazasında ölünce, Murat'ın bu yeryüzünde, taşlarından, harçlarından, tuğlalarından başka hiç bir şeyi, hiç kimsesi kalmadı. Artık bu araç-gereçleri arkadaşlarıymış, akrabalarıymış gibi görüyordu. Öbür ustaların yanında bir iki yıl boğaz tokluğuna getir-götür işlerinde çalıştı. Bu zenaat, sert, insafsız, yanlış hiç affetmeyip çok acı ödeten bir zenaat olduğundan, Murat'ın yüz çizgileri de daha o yaşta derinleşip sertleşti, acılaştı. Öndördüne bastığında, artık duvarcı çağı olarak gündelik alıyordu. Onaltı yaşında kalfa, bir iki yıl sonra da yapı ustası olmuştu. Ünü günden güne yayılıyordu. Taşlarla konuşa konuşa, taşları da konuşturmaya başlamıştı.

Askerliğinde de kışla duvarları ördü, büyük yapıları taşlar yonttu. Askerliğini bitirince evlendi. İlk karısından niçin ayrıldığını, kendisinin başka bilen olmadı. Ama dedikodulara, söylentilere bakılırsa, karısı taşları sevmiyordu, yapılardan, duvarların güzelliğinden hiç mi hiç anlamıyordu da o yüzden Murat ustanın değerini bilememiş, onu aldatmıştı. Kendisini aldattı diye karısını suçlamıyordu. Yıllardır içli dışlı olduğu taşlar kadar sessiz, sert ve soğuk olduğunu, kendisi de biliyordu çünkü...

İkinci kez evlendi. İkinci karısı, onu, yonttuğu taşlardan, kurduğu yapılardan, ördüğü duvarlardan kışkanıyordu. Sık sık, «Sen işini ben den çok seviyorsun» diye Murat usta, evlenip yalnızlıktan kurtulunca, yapılarını daha güzel, duvarlarını daha sağlam yapacağını sanmıştı. İşleriyle eşini, birbirinden ayırmaz bir sevgide yüceltip birleştirmek istiyordu. Yanıldığını çabuk anladı, ama bir taş soğukluğu ve sertliğiyle anlamaz görünüp dayandı. Sonunda, ikinci karısı da ondan ayrıldı.

Eller yaşındayken, üzü bütün her yana yayılmıştı. Büyük mimarlar, mühendisler, işleri hep ona vermek isterlerdi. Yaralı bereli parmakları, nasırlı elleri, olağanüstü hünerliydiler. Yılların deneyimleriyle, yapı işlerinden iyi bir mühendis kadar anlardı. Çünkü o, öğrenmenin en iyi yolundan geçip gelmiş, her şeyi yapı yapı öğrenmiş, işinin bütün kurallarını kendisi yeni baştan bulmuştu. Mühendisler, mimarlar, ona işleri, büyük güven ve gönül rahatlığıyla bırakırlardı. Öyle ki, kimi büyük

yapılarda mühendisin, mimarın adı bile geçmez, halk bunlara, Murat ustanın işi derdi.

İşinde hiç şakası olmayan, sert huylardan ötürü, yanında yetişmiş ustalar ona korkulu bir saygı duyarlardı. Birçok ustalar yetiştirmiş, onları da işlere salmıştı. Yetiştirmeleri onu sayarlar, ama pek de sevmeslerdi. Çünkü bu duvarcı ustası, yüksek bir duvar gibi hep önlerinde durur, aşılmaz ustalığıyla onları kendi gölgesinde bırakırdı.

Altmış yaşındayken artık duvarcılarının piri sayılıyordu. Köprüler yaptı, üstünden insanların, hayvanların, taşıtların, hele kadınlarla çocukların geçtiğini gördükçe, gözleri sevinçle parlardı. Büyük büyük bir çok yapılar kurdu. O yapılarda yaşayan, çalışan insanları gördükçe, içine sığmayan sevinç taşar, göz pınarlarında boncuk boncuk yaş olurdu. Onu en çok sevindiren, okul yapmaktı. Yaptığı okulları, sonradan gidip dışardan seyreder, ordaki çocukların seslerini, çağrışmalarını kendi içindeymiş gibi ısıtırdı. Her yapıyı bitirdikten sonra büyük mutluluk duyardı. Bütün yaşamında yalnız bir kez yaptığı işten mutsuzluk duyduğu için, işi bırakmıştı. Bu, bir cezaeviydi. Belki cezaevi de gerektiydi, belki cellâtlık da gerektiydi, ama o işleri başkaları yapsın... Belki de gereksizdi... Cezaevinin duvarlarını örerken, kendisini, kendine içine gireceği ağ ören örümcek, kendine kapanacağı koza yapan bir böcek sanmaya başlamıştı. Kendi mezarını yapı gibiydi, oysa yaşamak istiyordu... Bu yüzden, yaşamında ilk kez, aldığı bir işi bıraktı. Yoksa, bu iş yüzünden, güzelim taşlarından, duvarlarından nefret edecekti.

Tatil günleri pek az olmuştu, o günlerde de, meşek eden bir sanatçı gibi, durmadan taş yontar, yoksul evlerinin onarımına yardımcı olurdu. Her tür taşın dilinden anlıyor, her tür taş da onun dilinden anlıyordu, sanki taşça konuşuyordu. Pek seyrek, çalışmadığı tatil günleri olursa, gider, eskiden kurduğu yapıları dışardan seyreder, orda yaşayan, çalışanları görüp, kendi kendine övünür, böbürlenirdi bile, ama hep kendi kendine...

Bunca yapı kurmuştu da, kendine bir ev bile yapmamıştı. Oysa parası vardı, yapabiliirdi. Neden yapmıyordu, bilinmez. Belki, çok, çok büyük, çok, çok güzel ev yapmak isterdi kendine de ondan... Belki, kendi evinde kendisini dışardan seyreder sevinemeyecekti de ondan... Belki yapayalnızdı, yaşlanmıştı artık da ondan...

Bu yapıları kuruyor diye insanların ona para vermelerine pek şaşıyordu, buna bunca yıldır bitürlü alışmamıştı. Çünkü o, bütün bu işleri salt kendisi için, kendi beğeni, kendi keyfi için yapıyordu. Hem keyfini çıkarıyor, hem de üste para alıyordu. Oysa mutluluğu için yapıyordu bu yapıları. Zengin olsaydı, ona kendi isteğine yapılar kurdurunsunlar diye, üste para bile verirdi sevine sevine... Asıl korkunç olanı, ona günün birinde artık duvar ördürmelerini, taş yontturmalarını, yapı kurdurmamalarıydı. Yetmiş yaşındayken, bunları acı acı düşünmeye başlamıştı. Çünkü, korkusundan kimseye söyleyemediği ağrıları, sancuları, sızları başlamıştı. Eski gücü, çabası kalmamıştı. O taşsız, duvarsız yaşayamazdı. Duvarların, taşların da onsuz yaşayamayacağına inanıyordu, onları da canlı sayıyordu, bu parmakları onlara da can veriyordu çünkü...

Ağrıları çok arttığı bir gün, onu eski çıraklarından biri zorla doktora götürmüş, doktor, böbreğinde taş olduğunu söylemişti. Pek az gülen Murat usta kâhkahayı bastı:

— Hele doktor, dedi, benim böbreğimde taş olmayacaktı da ya ne olacaktı?

Yetmişbeşinde doktora ikinci götürülüşünde, doktor:

— Kireçlenme var... dedi.

Murat usta, sanki hasta olmadığı söylenmiş gibi, keyifle gülmüşü.

Yetiştirmeleri olan ustalar:

— Murat ustam, gayri çalışma, yeter. dinlen... diyorlardı...

Kıt katık da olsa geçinebilecek parası vardı, ama hâlâ çalışıyordu. Sola eğik sırtı kamburlaşmıştı.

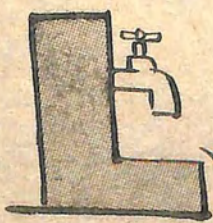
Yetiştirmesi ustalarla, Murat usta arasında, gizli bir rekabet de vardı. Çünkü, yeniler, onun ününün baskısı altında eziliyorlardı. Onlara açık açık:

— Nerde Murat usta, nerde şimdikiler... denildikçe, elbet çok kızıyorlardı.

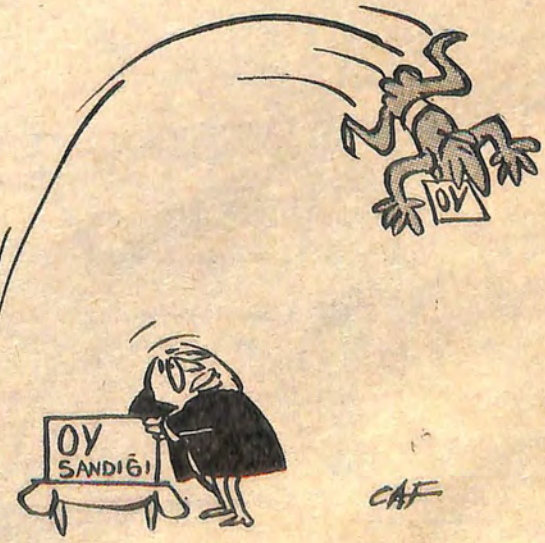
Onunkisi öyle bir üdü ki, onu gerçekten geçmiş, aşmış bile olsalar, yine onun sanı dillerde doluncaktı.

Yetmişsekiz yaşındayken, artık o ağır işte çalışamaz oldu. Çekiç sallayacak, mala tutacak, taş kaldıracak gücü yoktu kollarında. Saçları, pos bıyıkları apak, beli de iki bükülmüdü. Yetiştirmelerinin böbürlenmelerini duydukça gülümseyerek şöyle derdi:

— Bilirim, hepsi de zorlu ustalardır. Onları da ben yetiştirdim. Ne

Köylüler, Demirel'e: «Kurbanı su içiyoruz» dediler. — Gazeteler —

İkisi birden — Bu!..

var ki benim babam da duvarcıydı, dedem de, bütün soyum sopum da... Onlar, on yıllık, yirmi-otuz yıllık duvarcı, bense bin yıllık duvarcıyım...

Kendi diliyle onlara, birikimin, kalıtımın ne demek olduğunu anlatıyordu. Bin yıllık duvarcı Murat ustanın elbet bir geçilmezliği vardı.

Gün geldi, Murat usta döşeğe serildi, yerinden kalkamaz oldu. Kimikimesi yoktu. Ama, eski cırakları olan günün ünlü yapı ustaları onu yalnız bırakmıyorlardı. Muayene eden doktorlar sözbirliği etmişlercesine:

— Çok yaşamaz, ancak bir iki günlük ömrü var... diyorlardı.

Oysa koca Murat usta, bitürlü ölmüyor, hiç durmadan sayıklıyordu:

— Taş getir, tuğla ver, harç koy... Taş getir, tuğla ver, harç koy!..

Başında bekleyen ustalar, elbette çok üzgündüler; Murat usta'nın onlara çok emeği, çok hakkı geçmişti. Ama nasıl anlatmalı, sevinme değilse bile, artık miadı dolmuş bu ihtiyardan, altında ezildikleri onun ününün baskısından kurtulacakları için de, adı konmamış, anlatılmaz bir gizli duygu içindeydiler.

Üç gün, beş gün, on gün, onbeş gün geçti, Murat usta ölmedi, durmadan sayıkladı:

— Taş getir, tuğla ver, harç koy!.. Gözleri kapalıydı ama sesi hâlâ sertti.

Doktorlar, şaşıp şaşıp kalıyorlardı. Murat usta'nın yetiştirmelerinden

çok sevdiği bir usta vardı. Uzak bir yerde çalışıyordu. Murat usta'nın ağır hastalığını duyunca, işini bırakıp telaşla geldi. Ustasının başına geldiğinde, o hâlâ durmadan sayıklamaktaydı:

— Taş getir, tuğla ver, harç koy!.. Sesi kısılmıştı, yavaşlamıştı ama, yine de bir derinden sertliği vardı.

Altı saatir başında bekleyen usta, Murat ustanın durmadan bitevi sayıklamalarından nerdeyse çıldırıyordu.

Yeni gelen usta, koca Murat ustanın, derisi kemiklerine yapışmış, şişkin damarlı, yara bere izleriyle dolu, iri kemikli elini öptü. Murat usta, günlerden beri hiç kimseyi tanıyamıyordu:

— Taş getir, tuğla ver, harç koy!.. Yanındakilerden biri:

— Bitürlü can veremiyor, ölemiyor zavallı... dedi.

Uzaktan gelen usta:

— Böyle sayıkladıkça hiç ölemez... dedi.

Yerinden doğrulup, gözleri yaş içinde, koca Murat ustanın kulağına eğildi.

— Taş getir, tuğla ver, harç koy! Gözleri yaşlı genç usta, koca Murat ustanın kulağına seslendi:

— Usta, koca Murat ustaaa, paydooooo!..

Murat ustanın sesi soluğu kesildi. Artık paydos etmişti, bir daha hiç işbaşı yapmamak, bir daha hiç yorulmamak üzere... Rahatça son paydosuna girdi.

Aziz NESİN

YELPAZE

TEKME TEK NİĞİ!

HANI rahat batmak dediklerini bir şey vardır. Bana rahat battı işte.

Kaç gündür Iowa City denilen bu şirin üniversite şehrinde yıllardır özlediğim Osmanlı tarihi ciltleriyle haşır neşir olarak güzelce yaşıyordum. Ne bir kaygım vardı, ne kimseden korkum.

Derken dün kalabalık bir yerde, iri harflerle «Bir Tane Alın!» diye haykıran bir levhanın dibinde, bir yığın reklam broşürü gördüm. Muhafazakârlar Cemiyeti adında bir derneğin yeni yayınladığı «Kendinizi Savunun» başlıklı kitaptan söz ediyordum.

Şeytan dürttü; aldım bir tane. Duymuşsunuzdur, bu yıl Ame-

rikan seçmen çoğunluğunun politik eğiliminde sağa doğru hızlı bir kayma var. «Toplumun düzeni bozuldu, her şeyden önce bozuncuları sopalayıp hizaya getirelim» gibi sloganları piyasaya süren politik telâş esnafı epeyce parsa toplayacağına benzer. Broşürün, işte o grupun politik düşüncelerine ışık tutacağını ummuştum.

Ama düşünceyle falan pek ilişkisi yoktu. Şöyle başlıyordu «Kendinizi Savunun» başlıklı broşür:

«Ülkemizin her mahallesinde hırsızlar, yağmacılar, zevk için adam öldürenler, esrarkeşler, yangın çıkarıcı manşaklar, cinsî sapıklar ve ırz düşmanları kol gezmekte! Bunlarla karşılaştığınız zaman ne halt edeceksiniz?»

Vay anasını... Belâya bakın! Atlantığı aşmış buralara şu azgın gürülla boğuşmaya mı geldik?

Gerçi şimdilik öyle manyak falan görmedim pek. Farkedebildiğim kadarı, sokaklarda sâkin, güler yüzlü, normal davranışlı insanlar dolaşıyor. Ama broşürün belirttiğine göre kitabın yazarı George Hunter uzun yıllar poliste, FBI örgütünde, çeşitli emniyet işlerinde falan çalışmış. Eh, o bilmiyecek de ben mi bileceğim?

Mister Hunter, okuyucuları bir de sınavdan geçiriyor broşürde. «Aşağıdaki bilgilerden ne kadarına sahipsiniz?» diye bir soru patlattıktan sonra, «Mahnız, canınız ve ırzınız ancak bunları bilmekle korunabilir» dediği konuları bir bir sıralıyor:

«— Kilitleme sanatı. Sizin kilit sanıp aklınız sıra evinizi emniyete almak için kullandığınız şeyleri usta bir hırsız şıp diye açar.

— İsminizi vermenin tehlikeleri. Her sorana adınızı söylerseniz başınıza neler gelchilir?

— Evinize giren bir zorhayı karmak için nasıl gürültüler çıkarmalısınız?

— Bıçaklı saldırıdan çabuk kurtulmanın usulleri. Karşı saldırı tekniği.

— Boğuşma sırasında âdi ev

eşyasını silâh gibi kullanmanın yolları.

— Göz yaşartıcı gaz bombalarını nereden satın alabilirsiniz?

— Kötü bir mahalleden geçmek zorunda kaldınız. Peşinize biri takıldı. Ne yapacaksınız?

— Otobüste giderken kendinizi nelerden kollamalısınız?

— Köpek konusu. Bekçi köpeğinizi nasıl yırtıcı yapabilirsiniz? Evinize giren haydudun da köpeği varsa davranışınız nasıl olacak?

— Silâhsız dövüş. Judo, karate. Tekme tekniği. Uçarak atılış. Parmak saplama. İki parmağı göze batırma. Boğuşma psikolojisi.

— Diyelim ki olanlar oldu, en kötü duruma düştünüz: Bir ırz düşmanına yenilmek üzeresiniz. Ne yapacaksınız?»

Ve daha bunun gibi bir sürü düşündürücü soru...

Aslında «düşündürücü» deyiimi biraz hafif. Çünkü ben bunları okudum okuyalı üstüme epeyce sinirli haller geldi; dün gece de ilk defa uykuym kaçtı.

Şimdiye kadar bana emniyet duygusu vermiş bulunan kilitleri gözüm tutmaz oldu. Dışardaki haydut ve manyak ordusunu bu oyuncaklar mı durduracak? Heriflerin benim kapılara öte taraftan bakıp bakıp kıs kıs gülüşüklerini görür gibi oluyorum.

Evdeki öteberiye de bambaşka bir gözle bakmaya başladım. Şu koltuğu, şu lambayı, şu perdeyi ne etmeli de silâh gibi kullanmalı?

Zorba kaçırıcı gürültü çıkarma, uçarak atılma, parmak saplama falan idmanları yapıyorum ama faydasız. Kafamda hep aynı sorular birdirbir oynuyor:

— Ya sokakta biri peşime takılırsa? Ya herifin azgın köpeği varsa? Ya benden önce davranıp bir de göz yaşartıcı bomba almussa? Ya boğuşma psikolojisini benden iyi biliyorsa? Ya iki parmağımı gözüme batırırsa? Ya ırz düşmanymısa da herife yenilirsek?

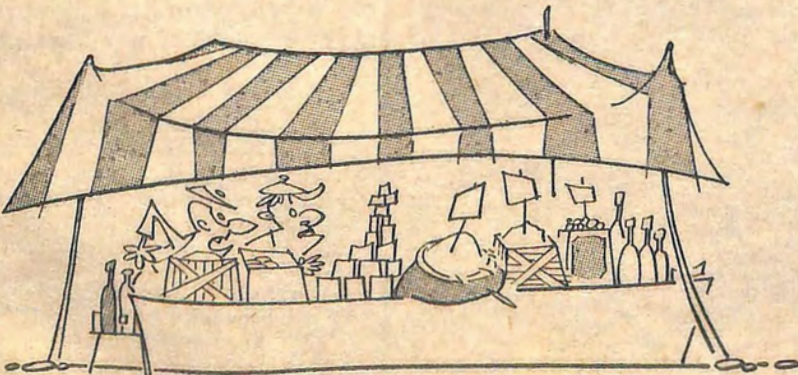
Gördünüz mü başa geleni? Pekî, bu Muhafazakâr Cemiyeti ne demeğe böyle sorular yayımlar da daha belâya çatmadan belâ terleri döktürür insana?

Onun da cevabı broşürün sonunda vardı: Derneğe üye olmak, «Kendinizi Savunun» kitabını bedavadan edinmek ve «muhafazakâr görüşlerden yararlanmak» isteyenlerin nereye kaç dolar göndermesi gerektiği...

Bunlar size bir şey hatırlatmıyor mu? Hani bizdeki öcülerle mücadele derneklerinin baş takığı: Önce korkutmak, sonra boğuşma yolları göstermek, sonra fatura çıkarmak...

Hey gidi esnafık! Dünyanın her yerinde aynı.

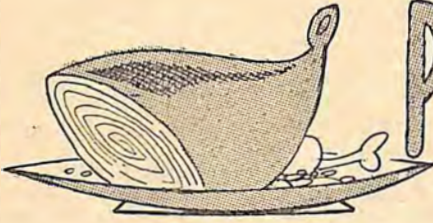
Refik ERDURAN

— Hoooooop!.. Belediye, belediye!..

— Londra Fuarında pavyonumuz çok beğenildi. —

PROTEİN REJİMİ

MUZAFFER İZGU

ÇOLUK çocuk, Nazilli bardağı gibi dizildik hastane doktorunun önüne...

Son zamanlarda nedense, bizim beş kaşık düşmanı, karım da dahil tüm efradı aile, kendimizi iyi hissetmiyorduk... Yataktan kalkanın bacakları tir tir titiyor, gözleri geri kalktığı yatağa oluyordu. Bu arada hani, vücudun alyuvar ve aklyuvarlarla dolu olan, mikroplarla cenkleşen kanı vardır ya, işte o kan da çekildi gitti bir yerlerimize... Sarı ırka mensup birer Çinli, ve de aynı zamanda odanın bir köşesinden bir köşesine gitmek için topyekûn kara kara düşünen kişiler olduk...

Bu vaziyet karşısında, efradı aileye ilk emrimi tebliğ ettim:

— Yürüyün çocuklar, hastaneye gidiyoruz! Elbette devlet baba, üç tane asker olacak yavrusunun ve de bu vatana ilerde asker doğuracak iki çocuk fabrikasının mahvolup gitmesini, aynı zamanda bu askerleri ve asker fabrikalarını imâl eden ana baba fabrikasını göz göre göre yok etmek istemez. Marş marş devlet babanın hastanesine!...

Doktor, hepimizi on beşer saniye muayene ettikten sonra:

— Tümlünüzde zafiyet var, dedi.

Çocuklara döndüm:

— Duydunuz mu çocuklar, tümlünüz de zafiyet hastalığına tutulmuşuz, dedim.

— Evet, zafiyet, dedi doktor tekrar. Bu da gıdasızlıktan olur.

— Gıdanıza iyi bakın çocuklar!...

Ama ne ile baksınlar ki gıdalarına yavrucuklar? Yedi nüfus, aylık kazanç üçyüz lira...

Doktor reçete yazmağa koyulurken:

— Aman doktor bey, dedim, vazgeçin reçete yazmaktan. Çünkü, değil yedi kişinin ilacını almak, bir kişinin dahi ilacını alacak param yok cebimde. Acaba bu hastalık, nezle gibi, grip gibi, hattâ hattâ bizim ev-

deki zattirrie gibi kendi kendine geçmez mi?

— Geçmez!... dedi doktor, kaşlarını çata çata. Zaten ben de size kuvvet ilaçları yazacaktım.

— Vallahi efendim, bizim çocuklar ufakken kuvveti topraktan, büyüyüp ele geldikten sonra da evelallah ekmekten alırlar, dedim.

Doktor kızdı:

— Efendim, işte ondan oluyor ya, dedi. Bu çocuklar, protein alacaklar, anlıyor musun, bol bol protein alacaklar!...

— Demek protein?

— Evet, protein! Sayayım sana, protein ette, sütte, yumurtada, peynirde bol miktarda vardır...

Çocuklara döndüm yine:

— Duydunuz mu çocuklar doktor amcanızın dediğini, dedim, protein, ette, sütte, yumurtada, peynirde bol miktarda varmış.

Bu kez doktora baktım:

— Allahşıkına söyler misiniz doktor bey, acaba protein denen şey, en çok bunlardan hangisinde bulunur?

— Elbette ette!

— Ette demek?

— Evet, ette... Sen bu çocuklara bol bol et yedir, ama bol bol!

— Çok bol bol!

— Evet, çok bol bol. Bol bol yesinler ki, bu zafiyetten kurtulsunlar.

— Acaba efendim, av etini mi, balık etini mi, koyunu mu, kuzuyu mu, danayı mı tercih etsek?

— Efendim, hangisi olursa, sen et yedir de!...

— Duydunuz değil mi çocuklar? Bugünden sonra rejim yapacaksınız. Protein rejimi, yani ya bol bol et!...

Çocuklar yüzüme aptal aptal baktılar... Doktor, doktorluğun şânına leke sürmemek için, yine de yedi adet reçete yazmaktan geri kalmadı. Şaka olsun diye yolda eczanenin birine uğradık. Çocuklar bugüne dek ilacın ne olduğunu bilmedikleri için

eczaneye, pastaneye girer gibi girdiler... Hoş, pastanın tadını da bilmezler ya, neyse! Hele eczacı, yedi reçeteyi birden görünce, yedi kez Allahına dua ederek, hemen yapıştı reçetelere:

— Hepsi mi olacak? diye sordu.

— Önce bir fiyatını öğrenelim dedik de...

Hesap kitap, şişe, iğne, şurup hap, çat pat, çat pat... Çok akıllı hesap makinesinin üzerindeki rakamı okudu:

— 361 lira, 75 kuruş! Yetmiş beşi bizden olsun, 361 lira!

— Yetmiş beş kuruşluk iyiliğine teşekkür ederim eczacı kardeşim, deyip sürüyü önüne katıp sırtarak dışarıya çıktım:

— Çocuklar marş marş eve! Babanız size protein konferansı çekecek! dedim.

Eve geldik...

— Yavrularım, ve de benim sevgili hayat arkadaşım biricik karıcığım!... Gördünüz, kulaklarınızla işitiniz, doktor amcanız çok bol bol et yemenizi, ancak bu şekilde şu zafiyet denen illetten kurtulacağımızı söyledi. Fakat doktorun bunca insan severliğine karşılık, eczacı amcanız, ancak bir aylık kazancınızı bana verirsiniz bu iş olur dedi... Yedi şişe şurup, yedi kutu hap, yedi kutu iğne uğruna elbette sizleri bir ay açlığa ve de yağmur altında yatmağa mahkûm edemedim. Ve şuna hassaten inanmanızı isterim ki, her efradı ailesini düşünen baba, aynen benim gibi yapar... Doktor amcanızın dediklerini kulaklarınızla duyduunuz. Et, et, et, dedi, başka bir şey demedi...

Sevgili yavrularım, ve de benim hayat arkadaşım karıcığım!... Bugün Çinliler yılan etini seve seve yerler... Çorbasını, dolmasını, kavurmasını yeparlar... İngilizler, her türlü kaplumbağanın etine bayılır, bilhassa yahnisini hiçbir yemeğe değişmez-

ler... İtalyanların sofrasında salyan-goz en makbul yemektir... Bir Fransız için kurbacı ızgarası, balık ızgarasından daha nefistir... Portekizliler, köpek etinin nefasetini anlata anlata bitiremezler... Güney Afrika'da tarla fareleri misafir sofralarını süsler... Yeni Gine adalarında ev faresi, bilhassa fındık biçimi olanları fındık niyetine yenilir. Hattâ şu anda insan eti yiyen yamyamlar bile vardır yeryüzünde...

Gelelim bizim memleketi!... Biliyorsunuz, bızucuklarımız yüzde yetmiş at eti, eşek etidir... Tren ve otobis güzergâhlarında satılan çöp kebablarının yarısı kedi eti, salamlarımız beygir eti, bonfilelerimiz ölmüş öküz etidir... Ve tüm millet, bunları âfiyetle yediği halde hiçbir şey olmadı gibi, güç kuvvet kazanmakta, zafiyet denen illete yakalanmamaktadırlar...

Sevgili yavrularım, ve de benim hayat arkadaşım sevgili karıcığım!... Bu memleketin, protein dâvasının halledilebilmesi için et adına ne bulursa onu yemesi şarttır, elzemdir, gereklidir... Yalnız insan eti müstesna... O iş kışkaç karı kocalara ait, yesinler birbirlerini... Biz, ne bulursak et namına yiyeceğiz yavrularım!...

Sizler, yüce Türk soyunun, yüce evlâtlarınız!... Dedeleriniz, Orta Asya'da, Çin'de, İran'da, Anadolu'da at koşturup, cengâvetliklerini ispat ettiklerinde, aynı zamanda avcılık-larını da ispat etmişlerdi... Türk çoçuğu, eski devirlerde, önce savaşmasını, sonra avlanmasını öğrenirdi... İşte siz, bu cengâver, bu avcı milletin torunları!... Bugünden sonra avlanacağız... Ne bulursak yiyeceğiz, evet yiyeceğiz... Göreyim sizleri, dedelerinizin yüzünü kara çıkartmayın... Onların torunları olduğunuzu, en az onlar kadar avcı olduğunuzu ispatlayın!...

Sevgili yavrularım, ve de benim hayat arkadaşım sevgili karıcığım!... Milletin lokantalarda parayla yedikleri şeyleri, biz, bir avcı neslin evlâtları olarak bedava tarafından yiyeceğiz... Haydi yavrularım, şimdi iş başına, tarihi göreviniz sizleri bekliyor... Kiminiz sapan, kiminiz şemsiye telinden ok, kiminiz ağ, kiminiz de mancınık hazırlayın!... Hazırlayın ki, zafiyetten kurtulasınız, hadi benim arslan yavrularım!...

Nutkum, bir tesir etsin çocuklara, bir tesir etsin ki, nutkun acıklı hiç bir yanı olmadığı halde hüngür hüngür ağlayarak işe giriştiler...

Allaha bin şükür, o günden sonra et sıkıntısı çekmedik. Ne bulduysak, ne vurduysak yedik... Bu arada kışlık protein ihtiyacımızı karşılamak için hayvan pazarından onbeş liraya uyuz bir eşek satın aldım. Şimdi karım onu kavurma yapıyor, küpe basacağız, kışın âfiyetle yiyeceğiz...

Doktora gelince, son gidişimizde tanımadı adam bizi. En ufak oğlum bile maşallah otuz kilo çekiyor. Karım dersenez, oldu bir tombul teyze. Kan'sa lâboratuvarcular saya saya bitiremiyorlar... Doktor sordu:

— Yahu siz şu geçen sene zafiyetten ölmek üzere olan kişiler değil misiniz?

— Evet doktor bey, dedim.

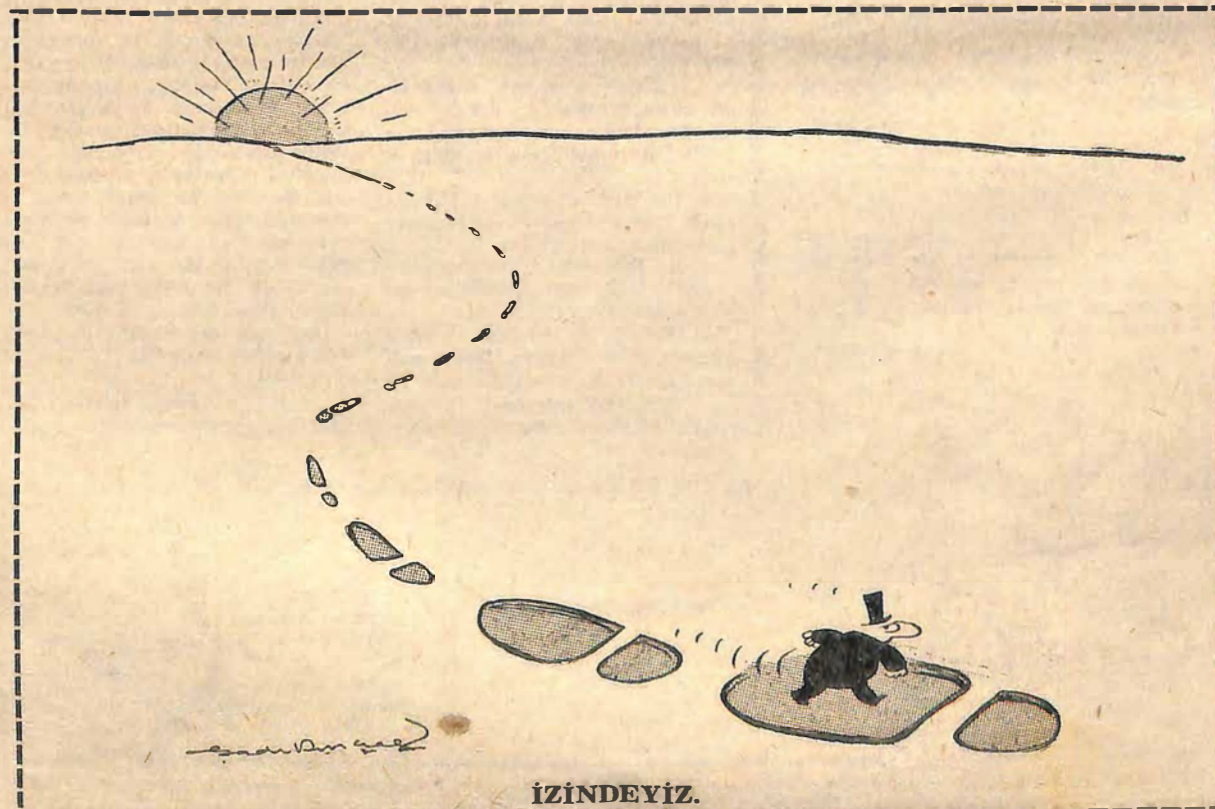
— Nasıl oldu bu iş?

— Et efendim!

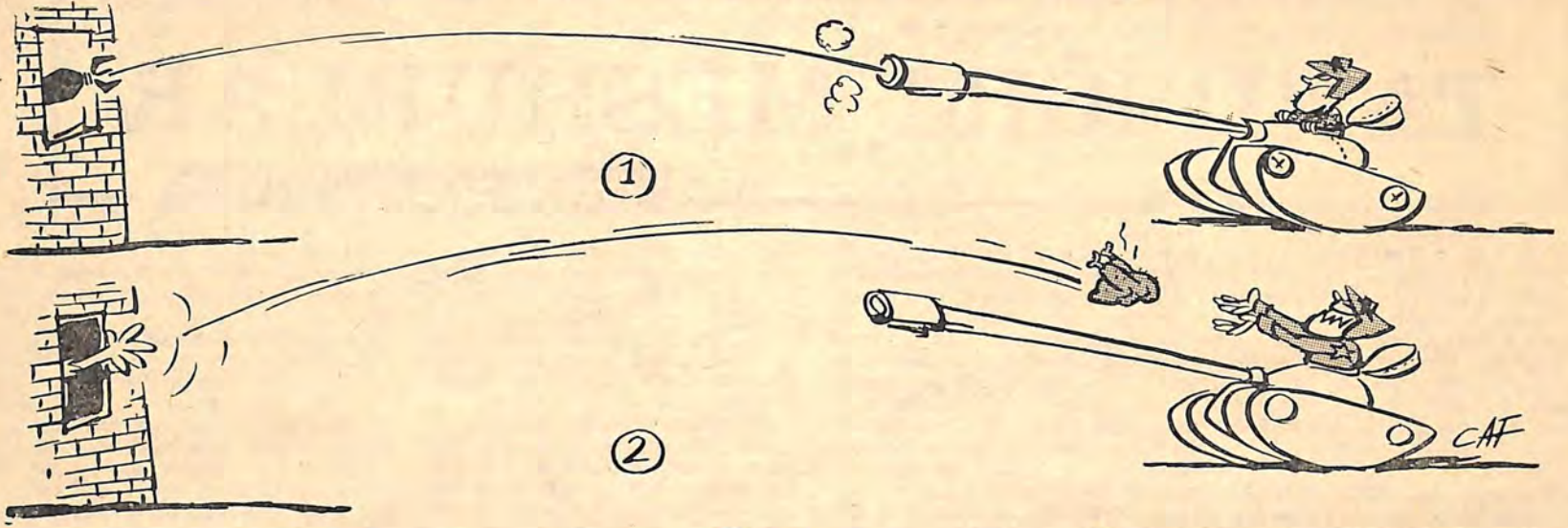
— Yaa öyle ya!... Efendim balık, efendim kuzu pırzola, efendim dana pırzola, efendim biftek, efendim bonfile... İşte insanı bu hale getirir...

Zavallı doktor, nereden bilsin bizim at eti, eşek eti, kaplumbağa eti, kurbacı eti, karga eti, çakal eti ve de yakalanması çok kolay olan kedi eti yiyerek bu hale geldiğimizi!...

Muzaffer İZGU

İZİNDEYİZ.

Yazısız

YEDİ

PAZARTESİ

Bir gelse...

Bunca yıl yalanla avunmuş, umutla doymuş vatandaşlarımıza müjde! Yakın bir gelecekte bütün dertlerimiz dinecek, bir sihirli el, «Sefalet» sözcüğünü sözlüklerden silivercek. Hele takvimler ikibin yılına girdiğimizi gösterecek, Tanrı bütün mümin kullarına sabır ve ömür versin, bilim adamlarının tahminleri doğru çıkarsa, bolluk ve refahla tanışmak kaderimizde varsa yasadık demektir!

Bugün yeteri kadar gıda alamadığınızdan mı şikâyetçisiniz?

2000 yılında bu dert kendiliğinden kalkacak ortadan. Denizaltı ürünlerinden yapılan gıda maddeleri piyasaya çıkacak, şimdiki ne kıyasla fiyatlar çok düşük tutulacağından herkes kolaylıkla dilediği gıdayı alıp sağlığını koruyacak.

Bugün üç beş kuruş arttırıp, işe gidip gelirken kullanmak için bir bisiklet dahi alamadığınızdan mı şikâyetçisiniz?

2000 yılında bırakın sokakta yürümeyi, insanlar evde bile uçarak dolaşacaklar.

Bugün kalabalık sınıflarda çocuğunuzun kaderiyle başbaşa kaldığından, öğretmen azlığından mı şikâyetçisiniz?

2000 yılında öğretmenin yerini elektronik beyinler alacak, makineyi andıran insanlarla, insanı andıran makineler dersleri birlikte çalışacaklar.

2000 yılında her şey tepeden turnağa değişecek canım. Yürüten kaldırıcılar taşıtların yerini, elektro-manyetik cihazlar uşakların yerini alacak. Sigarapız mı bitti? Bir düğmeye basarak miknatıslı kolu bakkala doğru uzatmak kâfi!

Biliyorum:

— Oldu olacak ikibin yılını görmek için biraz daha dişimizi sıkalım, diyeceksiniz.

Sıkalım. Fakat dilenci çanağına dönen şu perişan ağızlarda, sıkacak dişi nereden bulalım?

SALI

Amin!

Çalışma Bakanı Erdem, «İşsizliğin halli çok uzun sürer» demiş.

Bu, yabancı ülkelerin iş durumuna bağlı tabii. Bakarsınız Tanrı, dostlarımıza bir iş açıklı-

ğı verir; yetkilileri «Aman bize işçi yollayın» diye Ankara'ya haber gönderir; işsizlerimiz Kanada'ya, Avustralya'ya, Almanya'ya, Fransa'ya gider, yurdumuzdaki işsizlik konusu da böylece biter!

ÇARŞAMBA

Öyledir

Tarım Bakanı Bahri Dağdaş, «Çiftçi, ayağı toprakta, başı Alahta olan insandır» demiş.

Bundan tabii ne var? Verme-yince Tarım Bakanı Bahri, Tanrıdan başka kime sığınacak çiftçilikle geçinen ahali?

PERŞEMBE

Çeşiti çok

Yem sanayi konusu görüşülürken bir Senatör, kuzunun tarifini istemiş.

Kuzu ama, sayın Senatör han-

gi kuzuyu soruyor acaba? Malûm, çeşidi çok bir hayvandır kuzu. «Nallı kuzu» deriz, «Anasının kuzusu» deriz, «Süt kuzusu» deriz.

Bunların ilki at pazarında seçilir, sur dışında kesilir, birçok işleminden geçtikten sonra sofralarımıza gelir!

İkincisi, yâni «Anasının kuzusu»: Binbir ihtimamla dünyaya gelir, çevresini tanıdıkça kendini herkesten üstün görür, bir dediği iki olmaz, yükselmek hırsından yorulmaz, ağzını açtı mı akan sular durur, tek ayak üstünde yüzbin yalan savurur, neyi tutsa altın olur, her partide bir yer bulur, her seçimde aday olur. İş iştir, göbeği şiştir, gidişi bir hoş gidiştir.

«Süt kuzusu» na gelince: Bu daha çok argoda kullanılır. Her türlü kanunsuzluğu ve namussuzluğu meslek edinenler tarafından, namusuyla yaşamaya çalışanlara verilen bir isimdir.

Üniversiteler açıldı. — Gazeteler —

GÜN

Haa... Bir de kasaplık hayvanlar arasına giren kuzu var ki, sanırsanız sayın Senatörün sorduğu o değildir. Şayet o ise, biz nereden bilelim? Sofralarından et eksik olmayan Senatörlerimiz tarif etsinler ki, bizler de öğrenelim!

CUMA

Zararın neresinden dönülse...

Türk lokumuna, baklavasına, dönerine, dolmasına, kahvesine sahip çıkan Yunanlılar, şimdi de Zeybekle Çiftetellimizi yürütmüşler!

Ne yapalım, gözümüzü açıp kaptırmasaydık. Satılmış malın dâvası olmaz derler. Efendi efendi kayıplar hanesine yazarken Zeybeğimizi, Çiftetellimizi; sigorta ettirelim çalmayı akıl edemedikleri Mehterimizi!

CUMARTESİ

El şeyi ile gerdek

Zimmetine yüz kırk bin lira geçiren sigorta muhasebecisi, bir dansözle Avrupa'da üç hafta haram aşk yaşamış.

Yaşar a... Bizi şaşırtan o değil de, olay kahramanlarının demecileri... Yüz kırk bin lirayı yirmi bir gün içinde çatır çatır yerken bu paranın nasıl kazanılmış olabileceğini düşünmeyen dansöz hanım kızımız, dostunun tutuklandığını öğrenince şaşırılmış ve, «Yazık» demiş. «Evleneceğimizi umuyordum.»

İlahi... El parası ile hovardalık olur mu? Olursa bile sonu böyle biter. Ve her halde taraflar dünya evine değil, girse girse ancak cezaevine girer!

PAZAR

En önemlisi top!

Gazetelerde görüntüze ilişti mi bilmem. Almanya'dan gemi, uçak ve top istemişik.

Gemi ile uçak da gerekli olmasına gerekli ya, Alman dostlarımız ne yapmalı etmeli, öncelikle istediğimiz topu göndermeli! Kullanılacak yerler de belli olduktan sonra, beklemek niye?

Gemi ile uçak, NATO'ya... Top gelirse, TOTO'ya!...

TANIDIĞIM MEŞHURLAR

Naci Sadullah

ÇALLI İBRAHİM

— II —

«Çallı», Atatürk'le kendisi arasın-
da geçmiş, gerçekten ilginç o konu-
şmayı, işte aynen şöyle anlatıyor:

«Çagırdığı büyük sofrasına vardı-
ğım zaman, Gazi Paşa bana tam kar-
şısında yer gösterdi ve:

«— Buyurun Çallı İbrahim bey-
efendi!...» dedi.

«Oturdum.
«Oturdum ama, serde sarhoşluk
var ya, o kafayla bu iltifat bana a-
lay gibi geldi. Kendi kendime:

«Her zaman İbrahim bey», ya da
sadece «Çallı» diye hitap ettiği ba-
na, acaba şimdi neden «Çallı İbra-
him beyefendi!» diyor? Şüphesiz be-
nimle ince fakat açık bir alay bu.
Ama ben buna müstahak olacak ne
yaptım ki?...» diye düşündüm.

«O zaman aklıma hemen caketata-
yı geldi. Gerçekten de hepsi de
normal kılıklı insanlar ortasında
tek kalmış o resmi kıyafetimle ben
bir hayli garip, bir hayli komik kal-
mıştım, bir plâja frakla ve silindir
şapkaıyla girmiş gibiydim!...

«Fakat ben Gazi Paşa, o gece o
kıyafetimle ortaya çıkışımın sebe-
bini bilmeden, sormadan, anlamadan,
benimle hemen alay etmemeli idi!

«O sarhoş kafayla, birdenbire fena
halde kızardım bu işe... Şu dün-
yada en çok saydığım, en çok sevdi-
ğim o koca insana, bu, ilk ve son
kızışımdır!...

«Sakin: «Sen kimsin, Gazi Paşa
kim? Ona kızmak senin ne haddi-
ne?...» diyerek gülmeyiniz. Zira o
takdirde benim de bir insan oldu-
ğumu, hem de üstelik sarhoş bir in-
san olduğumu unutmuş olursunuz...
Zira insanın bol bol kızabilmesi için,
bir «Napolyon» olmasına, bir «Ne-
ron» olmasına, ya da bir «Sezar» ol-
masına lüzum yok. Sarhoş olması
kâfi... Bir kere o kafayı bulduktan
sonra, Gazi Paşa'ya değil, Allaha bi-
le rahat rahat, bol bol ve kolayca
kızabilirsiniz. Nitekim ben de Ga-
zi Paşa'ya kolayca ve son derece kız-
dım işte...

«Neden alay ediyor benimle?...
Ben o caketatayı sırtıma, orada gi-
ymiyeceğimi bilmediğimden geçir-
memişim ki!... Sata sata ondan baş-
ka giyilecek elbisem kalmamışsa

ben ne yapayım? Kötürüm gibi, öl-
meden döşegime gömülüp kalacak
değilim ya!... Ortaya don-gömlek
çıkarmaktan iyidir, deyip o komik ca-
ketatayı geçirmişim sırtıma. Sefa-
letle alay etmek, halk içinden yetiş-
miş «Gazi Paşa»nın gerçek asaleti-
ne yakışır mı?...» diye düşünmekte-
yim. «Ben bunları düşünmekteyken,
Gazi Paşa, arkama dikilen garsona,
bana içki ve meze getirmesini em-
retti ve sonra hatırlamı sordu:

«— Nasılsınız, nerelersiniz Çal-
lı İbrahim beyefendi? Hiç görünmü-
yorsunuz?...»

«Hoppala... Alay, şeddeleşerek de-
vam ediyor demek! «Beyefendi... Hiç
görünmüyorsunuz?...»

«Lâfa bakın lâfa... «Hiç görünmü-
yorsunuz!...» Artık bu da alay de-
ğildir de nedir? Sanki kendisi ça-
ğrtmadan, biz keyfimiz istediği za-
man yanına gidebilirmişiz gibi...

«Gazi Paşa, ben geldim. Haydi bu
gece ikiye kadeh atalım!» diyebilir
mişiz gibi... Ya da: «Kusura bak-
ma Paşa, işlerimizin çokluğundan
sizi hatırlamaya, aramaya vakit bu-
lamadık!» diye cevap verebilirmişiz
gibi!

«Ben bunları düşünmekteyken, o,
benim bir cevap vermeme vakit bi-
rakmadan ilâve etti:

«Şimdi ne tarafta oturuyorsunuz?»

«Ben ona daima: «Büyük Paşam»
diye seslenirdim. Gerçi o sorusuna
da: «Fındıklı Sarayında oturuyorum
Büyük Paşam!...» diye cevap verdim
ama, itiraf edeyim ki bu cevabı ver-
miş bulunan sesime, o anda kapıl-
mış bulunduğum sarhoşane öfkenin
katı ve açık kabahği sinmişti.

«Gazi Paşa, yüzüme bir tuhaf bak-
tı. Kaşları hafifçe çatıldı. Besbelliy-
di ki o da bana kızmıştı! Gerçi ben,
hemen her halinin anlamını çok iyi
sezdiğim «Gazi»nin kızdığını kav-
ramıştım ama, o andaki sarhoş, he-
yecanlı ve kızgın kafamla bu öfke-
nin sebebini birden kestirememiş-
tim.

«Bu sebebin ne olabileceğini an-
cak ertesi günü ayağıyla da düşünbil-
diğim zaman tahmin edebildim: Ga-
zi Paşa gibi, o günlerdeki dünyanın
karmakarışık şartları içinde kosko-
ca bir devlet idare etmekte bulunan
bir insan, kafasını gece gündüz o-
yalayan bin bir mesele arasında, İs-

tanbul'da adına «Fındıklı Saray»
denilen eski bir binalar harabesinin,
«Güzel Sanatlar Akademisi» haline
sokulduğunu ve üstelik de onun iki
viran odasında oturmak hakkının da
Akademi profesörlerinden fukara
Çallı İbrahim'e lütfedildiğini nere-
den bilecekti?

«Bunu bilemeyeceğine göre, demek
benim yarı kırgın, yarı kızgın bir
sesle «Fındıklı» isimli bir sarayda
oturduğumu söyleyişimde o da bir
alay havası, bir nispet edası sezmiş
olacaktı!

«O sırada kendisi «Dolmabahçe»
Sarayında oturuyordu ya... Demek
ki, ona göre, o cevabımla ben: «Sa-
rayda oturmak yalnız sana vergi bir
hak değil ya, işte biz de bir saray
bulmuş, oturuyoruz!» demek istemiş
oluyordum!

«Bu hareketim, onca her halde,
halimden kolayca anlaşılan sarhoş-
luğumun pek aşırı bir had bilmezli-
ği şeklinde tefsir edilmiş bulunacak-
tı!

«Fakat kabul etmek lâzımdı ki,
Gazi Paşa, böyle tefsir etmekte yer-
den göğe kadar haklıydı. Zira o sı-
ralarda bir sarayda oturduğumu ki-
me söylesem, şaşırıp kalıyor ve yü-
züm: «Saray kim, sen kim?...» der
gibi bakıyordu.

«Hattâ bu yüzden başıma, o za-
manlar oldukça şişirilerek mizah
dergilerine kadar aksettirilmiş hay-
li komik bir olay da gelmişti:

«Güya ben bir gece, fena halde
sarhoş olmuşum da, bir bekçi beni,
bir apartman duvarını küçük su-
yumla kirletirken yakalamış. Götü-
rildiğim karakolda, neyin nesi, ki-
min fesi olduğumu anlamak isteyen
komiser, evvelâ adımı sormuş. Ben
cevap vermişim: «— Çallı!...»

«— Allah Allah... Hiç böyle isim
de duymadım. Peki, ne iş yaparsın
sen?...»

«— Profesörüm!»

«— Nerede profesörsün?...»

«— Güzel Sanatlar Akademisinde.»

«Adımı olduğu gibi, bu cevapları-
mı da yadırgayan komiser, belki üç
dört gün ustura yüzü görmemiş sa-
kalımla ve âdetâ derbedercesine ka-
lender kıyafetle beni her halde üs-
telik de sarhoş olmuş bir sapık ber-
duş sanarak merhametle sormuş:

«— Peki söyle bakalım, nerede o-

turuyorsun sen?...»

«Fakat ben bu suale de tepeden
bir edayla ve kelimelerin üstüne ba-
sa basa:

«— Fındıklı Sarayında!...» diye
karşılık verince, gülmüş ve beni kar-
şısına götüren bekçiye dönerek:

«— Bu kaçı buraya niye getir-
din len? Bunun atılacağı yer neza-
rethane değil, tımarhane!...» demiş.

«Fakat ben Gazi'nin de «saray»
kelimesine takılmış olabileceğini an-
cak ertesi gün tahmin edebildiğim
için, o gece, tasallı ve bulanık bir
dikkatle yüzüne aval aval bakıp du-
ruyordum.

«O yüzde, çoktan tanımış olduğum
tipik fırtına belirtileri var!... Bence
bir kıyamet, ha koptu, ha kopacak!
«Nitekim kısa bir zaman sonra,
sanki röntgen objektifi gibi, insanın
âdetâ ciğerlerine bakan gözlerini ba-
na çevirdi:

«— Çallı İbrahim beyefendi, siz
şimdi nerede oturuyorsunuz?...»

«Ben, âdetâ: «Yahu, sarhoş mu-
sun? Ne çabuk unuttun?...» der gibi
bir edayla cevap verdim:

«— Söylemiştim ya Büyük Paşam:
Fındıklı Sarayında oturuyorum!...»

Onun cevabı, iliklerimi ürperten
sert bir bakıştan ibaret oldu!

«Ben içimden: «Allah Allah, diyo-
rum, bana neden kızıyor sanki? O-
turduğum yeri soruyor, söylüyorum.
«Nerede oturuyorsunuz?...» deyince,
benim: «Hiçbir yerde oturmuyorum.
Sürünüyorum, ya da uçuyorum!...»
diye cevap verecek halim yok ya...

«Aradan epeyce zaman geçtikten
sonra, Gazi yeniden bana dönüp de
üçüncü defa olarak yine nerede o-
turduğumu sormaz mı?

«— Büyük Paşam, dedim. Biraz
evvel iki defa arzetmiştim: Fındıklı
Sarayında oturuyorum!...»

«Gazi, gözlerini benimkilerden a-
yrımadan, müstezzi ve kızgın:

«— Çok tuhaf şey, dedi. Masamı-
za şeref verdiğinizden beri bir «sa-
ray» dır tutturdunuz. Doğrusu gü-
cünüze gitmesin ama, ben sizin bu
kadar «saray delisi» olduğunuzu bil-
miyordum!»

«O böyle deyince, o kafayla benim
için artık ok yandan çıkmıştı. Aya-
ğa kalkarak:

«— Büyük Paşam, dedim, ben sa-
ray delisi değilim. Saray delisi ol-
manın, insanlara halk sevgisinden
çok şeyler kaybettirdiğini bilmez de-
ğilim. Nitekim şayet sen de Osman
oğullarından kalan «Dolmabahçe»
Sarayında oturmuş olmasaydın, mil-
letin, seni şimdikinden çok daha faz-
la sevecekti!»

«Gerçi bunları söyledim ama, lâ-
fı bitirdiğim zaman, bütün öfkeme
ve sarhoşluğuma rağmen, kantarın
topuzunu pek fena kaçırdığımı şid-
detle hissettim. Zira o sözler, değil
Mustafa Kemal'e dünyanın hiçbir
devlet reisine söylenemezdi.

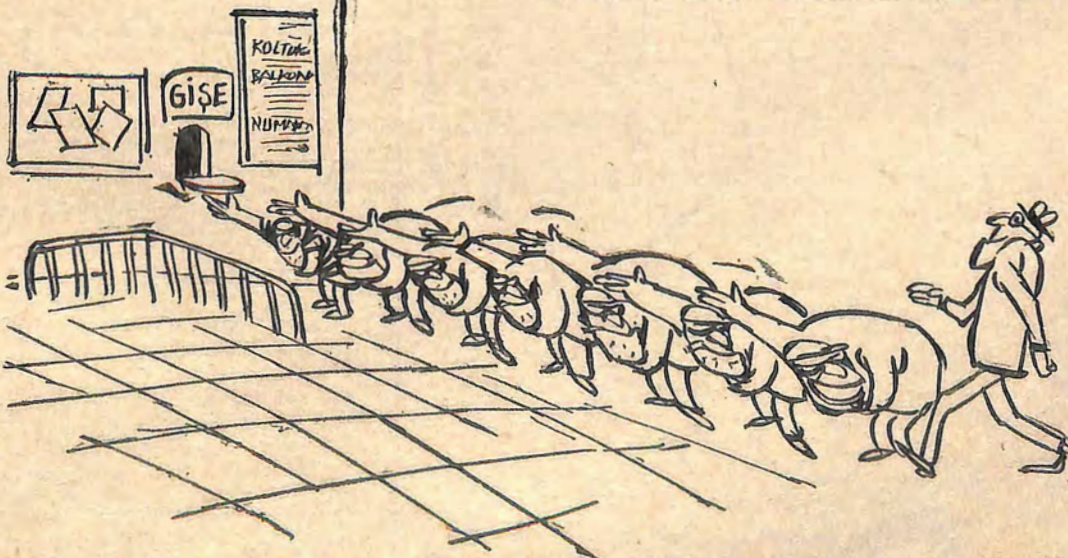
«Şayet o anda Gazi bana:
«— Defol karşımdan!...» deseydi,
ya da etrafındakilere:

«— Atın şunu dışarı!...» emrini
vermiş olsaydı, billâhî (*) çocuklar,
kendimi; işlediğim hatanın en hafif
cezasına uğramış sayacaktım. Fakat
o öyle yapmayıp da insana dehşet
veren bir sükûnet içinde gülmüseye-
rek:

«— Yaa, öyle mi Çallı İbrahim
beyefendi? O halde buyurunuz, otu-
runuz da, sizinle biraz hesaplaşa-

(*) Bu «billâhî» yi «Çallı» gibi o-
kumak isterseniz, «a» yi ve sondaki
«i» yi dörder misli uzatacağıız.

GÜN OLA, HARMAN OLA ...

Karaborsacılar — Gişeye buyurun beyefendi!..

- Ya ya ... şa şa... Mini - etek çok yaşa !..

Kadınlar,
İnönü'ye
büyük
tezahürat
yaptılar.
(Gazeteler)

- Ya ya ... şa şa... Ortanın solu çok yaşa !..

lım bakalım!...» deyince ben, vaktiyle «Çal» kazasından kalkıp da İstanbul'a geldiğime, billâhi hayatımda ilk ve son defa, ama bir milyon kere pişman oldum!..

«Kalbimden kurşun yemişcesine yerime oturduğum zaman bana:

«— Çallı İbrahim beyefendi, dedi, —O bana «Çallı İbrahim beyefendi» diye hitap ettikçe, ben hep, anama, avradıma sövmüş gibi oluyorum.— biliyorsunuz bu memleket vaktiyle yedi devletin istilasına uğramış, bir ölüm-kalım kavgasına atılmıştı. Biz o sıralarda bir sarayda oturmuyorduk. Bizim o sıralarda nerelerde, neler yapmakta bulunduğumuz sizce meçhul değildir sanırım. Fakat yüksek müsaadenizle sormak isterim: Acaba zatiâliniz o sıralarda hangi çalının gölgesindeydiniz Çallı beyefendi?...»

«Doğrusu bu sual beni pek fena bitirmişti. O anda içtiğim bütün rakıların vücudumdan ter halinde boşandığını hissettim.

«Fakat çaresiz cevap verdim:

«— İstanbul'da hocalık yapıyordum Büyük Paşam!»

«Gazi Paşa, müstehzi gülümsedi:

«— Demek devrin şartlarına göre işin en kolayını seçmişsiniz. Halbuki şimdi bir sarayda oturmayı bile bize çok görmektesiniz. Fakat deminden beri üç defa tekrar buyurduğunuza göre şimdi siz de bir sarayda oturmakta değil misiniz?»

«Ben:

«— Evet Büyük Paşam, dedim. Fakat benim saray dediğim yer, bugünkü bakımsız haliyle, billâhi bir bekâr odasından farkıdır. Aylığım geçimime yetmediği için ben, içinde bulunduğum «saray» isirli o harabedeki iki odamın kırılmış camlarını bile taktıramıyorum da soğuk kış günlerinde orada, tıpkı şimdi yüksek huzurunuzda olduğu gibi tir tir titriyorum. Bizim bu sözde saray harabesi ile sizinki birbirine benzer mi Büyük Paşam?...»

«Koca adam, durumun mahiyetini tamamiyle anlayamamış olmasına rağmen, benim bu cevabımdan nasıl bir «saray» da (!) oturduğumu o emsalsiz zekâsı ile artık sezmişti. Gerçi bu seziş, «saray» kelimesini alay maksadiyle tekrarlayıp durduğumu ona anlatabilirdi ama, şüphesiz son sözlerimin altında kalacak değildi. Nitekim:

«— Burada bizim huzurumuz yok. Nâciz bir soframız var Çallı İbrahim beyefendi!» dedi ve ilâve etti:

«— Yoksa şeref verdiğiniz bu sofraya, zatiâlinize, insanı tir tir titretecek kadar soğuk bir huzur gibi mi geliyor?...» «Ben hemen:

«— Hâşâ Büyük Paşam, dedim. Biz burada tir tir titreten duygu, billâhi bu meclisin soğukluğu değildir. Ama insan sizi, karşınızda bulunduğu zaman, heyecandan titreyecek kadar severse, bu bir kusur mudur?»

«Gerçi Gazi, bu cevabımdan hoşlanmamış olamazdı. Zira dalkavukluğun her türlüşünden tiksindiğini çok iyi bildiğim o koskoca adam,

beni, o cevabımın samimiyetinden şüphelenmiyecek kadar, çoktan tanımış, anlamış olan bir insandı. Fakat buna rağmen, onu evvelce yaralamış bulunan o patavatsızca sözümün acısını içinden henüz gidere-memiş olacaktı ki, kırılgan ve müstehzi bir edayla:

«— Teşekkür ederim, dedi. Bu candan muhabbetinize çok teşekkür ederim. Demek ki, Osman oğullarının sarayında oturmama rağmen, siz beni, milletimden fazla sevebiliyorsunuz Çallı İbrahim beyefendi!..»

«Ben, artık çoktan ve toptan ayılmıştım. Hemen:

«— Fakat Büyük Paşam, dedim, lütfen unutmayınız ki, milletinizin

büyük çoğunluğu sizi, biz sayılı bah-tiyarlar kadar yakından tanımıyor-lar!..»

«Gazi, mavi gözleri, kimbilir hangi anıların derin duygularıyla nem-lenerek:

«— Yanılıyorsunuz İbrahim bey, dedi. Milletimin büyük çoğunluğu beni, sizin umduğunuzdan çok daha yakından tanır... Çünkü... Çünkü on-larla cephelerde can cana silâh arkadaşlığı ettik biz!..»

«Beni yeniden yıkılmış olmasına rağmen, bu gerçekten enfes cevap, o gece bana nedense harikulâde güzel bir şiir kadar dokunaklı geldi. Nitekim Gazi ile aramızda geçen konuşmanın böylece kesilişinden sonra, ben içimden hep o:

«— Biz onlarla cephelerde can cana silâh arkadaşlığı ettik!..» cümle-sini tekrarlaya tekrarlaya kimbilir kaç kadeh daha yuvarlayarak, oturduğum yerde horul horul sızıp kalmışım!

«Bir de gözlerimi açtım ki, karşımda, ayakta, bir elini omuzuma dayamış, Gazi duruyor.

«Gözleri gözlerimde, bu sefer bana: «Sen!» diye hitap ederek:

«— Yahu, Çallı İbrahim, diyor. A-nan seni meyhanede mi doğurdu? Bak, sabah oluyor. Artık kalkıp sarayına gitsene!..»

«Eh, o bana: «Sen!» diyor ya, ben de rakı ve uyku sersemliğinin artırdığı bir şımarıklıkla cevap veriyorum:

«— Evvelâ sen kendi sarayına git, ben sonra giderim!..»

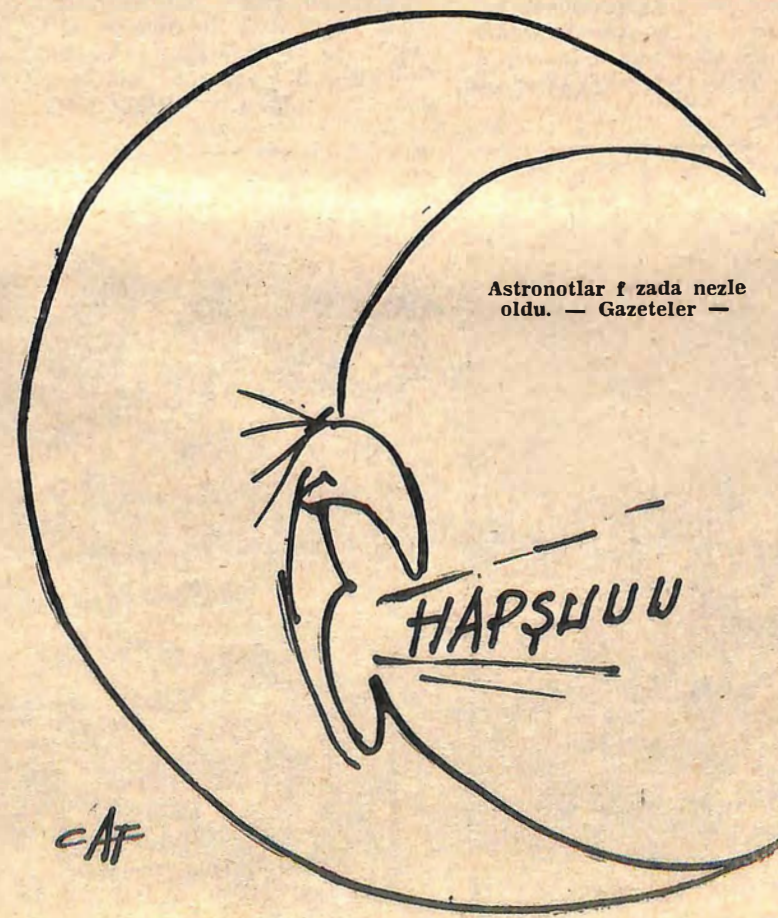
«Fakat ya akılları, ya da utanmaları olmadığı için kendisine «dik-tatör» diyenler çıkabilen o koca adam, sanki başabaş iki arkadaşmışız gibi samimiyetle gülüyor ve:

«— Haydi haydi, diyor, inat etme. Kalk sarayına git. Ben, milletim beni daha çok sevsin diye, kendime u-cuz bir pansiyon aramaya gideceğim!..»

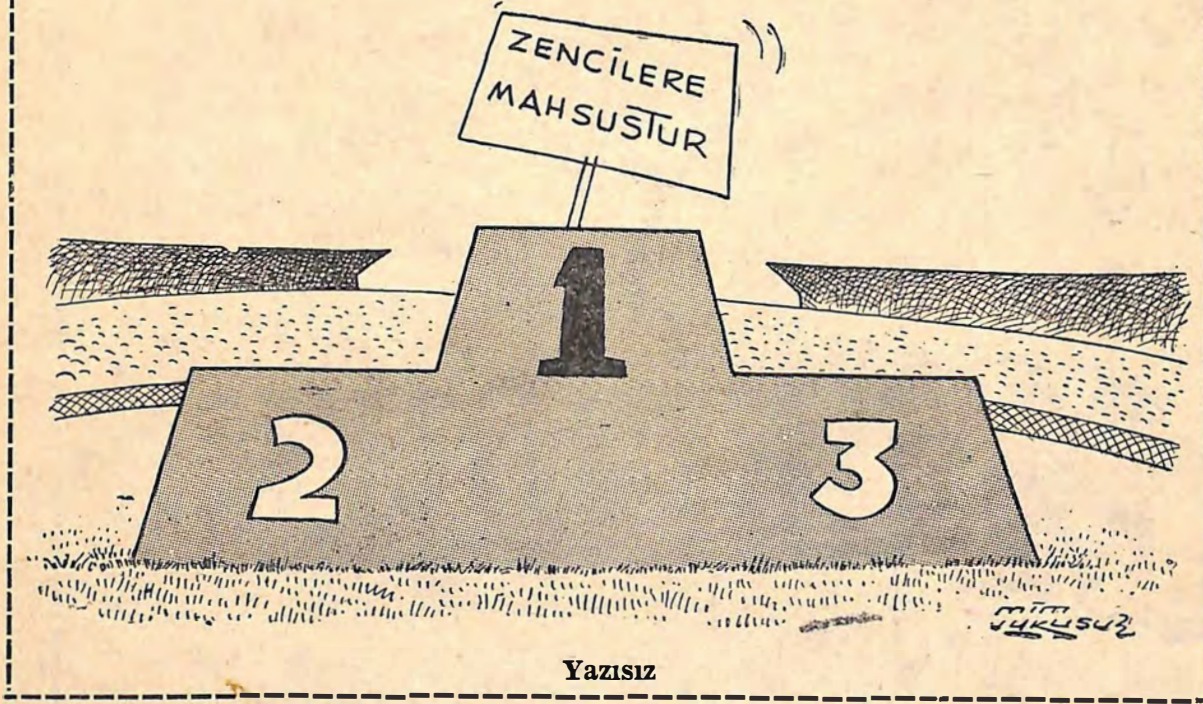
«Mustafa Kemal, işte budur. İşte bu: «Götürün, asın!..» diyebileceği bir insanın en sarhoşça tecavüzünü bile, hudutsuz ve candan bir samimi toleransla karşılayan adam... İnsan böylelerine diktatör diyenlerin dilleri billâhi taş olur!..»

Naci Sadullah DANIŞ

Haftaya: Çallı'nın en güzel nükteleri.

Yazısız

Yazısız

AF OLA SÜRÇ-Ü LİSANIMIZ

Küçük Sahne
Mücap Ofluoğlu Tiyatrosu.

Oyunun adı: RAFADAN.

Yazan: Marcel Franck.

Çeviren: Asude Zeybekoğlu.

Oynayanlar: Mücap Ofluoğlu, Erdiñ Üstün, Nurhan Damcioğlu, Hâle Rakunt, Ayten Güvenç.

Dekor: Bülent Erbaşar.

Köstüm: Melda Kaptana.

RAFADAN...

Gerçekten de rafadan... Ne mi-deye dokunur, ne kalbe. Şu çok bilinen, çok alışılan Fransız bul-var komedilerinden biri. Yazarın önemi yok. François da olabilir, Marcel de. Üçlü bir hikâye. İki erkek, bir kadın. Yalnız bu kez erkekler baba ile oğul.

Nasıl mı oluyor bu iş?

Paris'te iki çocuklu bir dul fabrikatör var. Bu adamcağızın veletleri büyüyor, geceleri çıkıp hovardalık etmek istiyorlar.

Velâkin peder, gece ille de hep beraber evde mutlu bir aile hayatı sürmek istiyor.

Baba evlenirse çocuklar bu sıkıntıdan kurtulacaklar. Babayı kandırmaya çalışıyorlar. Aslında adamcağız buna hazır. Gepgenç sevgilisini ortaya çıkarıp hemen evleniyor. Kız bozuluyor, oğlan hayran. Derken efendim, bu hayranlık aşka dönüşüyor. Ahlar, of-lar... Fakat iffetli üvey ana cevap vermiyor oğlanın aşkına... İşler biraz karışıyor, baba-oğul çok fıkaklı bir konuşma yapıyor-lar. Ne var ki öyle trajedi filân olmuyor. Malûm ya 20'nci yüzyıl-dayız ve Fransa'dayız. Sonunda üvey valide gitmeye kalkıyor ve gider ayak gebeliği ortaya çıkı-yor. Piç kurusu oğlanın da aşkı bitiveriyor.

Çünkü efendim «Üvey annesine âşık olabilirmiş de, kardeşinin a-nasına olamazmış.»

Perde iniyor. Çiçekler çiçek-ler... Alkış alkış... Bir kaç kere açılıp kapanıyor perde. Herkes çok sevinçli, çok mutlu. Nasıl ol-masınlar ki? Paris'li fabrikatörün aile namusu, düzeni, her şe-yi kurtulmuştur. Çok da eğleni-yor seyirci... Tanzimat'tan bu ya-na Fransız kültürü ile öylesine haşır-neşir olmuşuz ki, Fransız esprilerinin zevkine doyamıyo-ruz. «Koca Paris'te, babanın karısından başka âşık olacak kadın mı bulamadın?» gibisinden...

Mücap Ofluoğlu yılların verdi-ği ustalıklarla oynuyor. Yarım ve tam dönüşler... Ağzını büzüp kaş çatmalar... Yarım kalmış cümle-lere eşlik eden yarım kalmış el hareketleri... Orta yaşlı kibar bir Fransız.

Oğlu rolünde Erdiñ Üstün, duygulu, yaramaz ve âşık. Yer yer Yunan tragediyalarına yakışır tiratlarıyla seyircilerin gözlerin-den yaş bile getirdi.

Kadın rollerindekiler biraz da-ha Fransız olmayı başarırlar in-şallah gelecek seferki Fransız bulvar komedilerinde...

Dekor: İyi döşenmiş bir oda.

Köstüm: Olay yaz'ın geçiyor olmalı... Kadınlar tiril tiril. Ama nedense erkekler pek öyle değil. Belki de hanım kızlar Küçük Sahne'nin sıcağından bunahıyor-lardır.

Dediğimiz gibi, Rafadan çok hafif bir oyun... Ne mideye do-kunur, ne kalbe... Tam rafadan. Gidin görün, içiniz açılır her hal-de.

Handan SELÇUK

Kennedy — «Akrabanın al

SONBAHAR

— Yazın çevremizde sinekler,
Sonbaharda ise etekler
uçar azizim!..

Sonbahar Hâtırası !

Yazısız

İNGİLTERE NOTLARI

HİÇBİR ŞEYİN ÜSTÜNE FAZLA DÜŞMEMELİ...

De Gaulle memleketimizi ziyarete geldi diye onunla ilgili bir fıkra bulup yazmaya çalıştım, fakat çabalarım boşa çıktı... Bulamadım.

Zaten öyledir... İnsan ille yapacağım diye bir şeyin üstüne düşünce olmuyor. Oysa, üstüne düşmeyince beklemediğiniz bir anda pat diye o-lu-verir.

Aynı şey milletler için de söz konusu... Hatırlar mısınız, De Gaulle, bundan 4-5 yıl kadar önce üstümüzden uçup İran'a gittiğinde, yanımızdan sıyrtıp Yunanistan'a gittiğinde, önemli bir misafire çok ihtiyacımız olan o zamanlar bizi de ziyaret etmesini ne kadar arzulamıştık da bir türlü olmamıştı.

Oysa, memleketimizin çeşitli ülkelerden bir hayli önemli misafirlere kavuştuğu bir sırada, hiç de aklımızda yokken, bakın, De Gaulle pat diye çıkıp geliverdi.

YENİ BİR SERVİS!

Belirli bir telefon numarasını çevirdiğinizde saati öğrenebilmeniz gibi İngiltere'de başkaca bilgiler de veren telefon servisleri var.

Örneğin «Bugün acaba ne yemek yapmalı?» diye fikir veren bir telefon servisi var. Veya «Bugün hava nasıl olacak?» diye bilgi veren bir telefon servisi var. «Bugün nereye gitmeli?» diye gidilebilecek yerleri sıralayan bir telefon servisi var.

Bu telefon numaralarını açtığınızda, banda kaydedilmiş bilgiyi otomatik olarak size veren teypin sonunda «Güle güle, iyi günler» sözleri de, tabii, ihmal edilmiyor.

Bugün nereye gitmeli sorusuna cevap veren servise benzer bir halk hizmetinin bizde de açıldığını bilmem farkında mısınız?... Baksanıza, «Bugün nereye gitmeli?» diye soran milyonlarca yurttaşımıza, başkenten, teype alınmış bir ses monotonluğu ile «Bugün iş yok; bugün iş

yok; Almanya'ya, Belçika'ya, Avusturya'ya gidin, vatanınızı unutmayın, iyi günler» sözleri tekrarlanıp duruyor!

GORDİYON DÜĞÜMÜ VE...

İstanbul Boğaz Köprüsü Asya ile Avrupa'yı bağlayacak...

Bizim basında, yabancı basında, nerede olursa olsun, İstanbul köprüsünden söz edildi miydi, herkesin ağzında aynı lâf: «Bu köprü iki kıtayı birbirine bağlayacak.»

İki kıtayı birbirine bağlamak üzere düğümü bakalım hangi firma atacak, diye ben çok merak ediyorum... Zaten, dünyada, nesiller boyunca merak konusu teşkil edecek iki düğüm var... Biri, çözilememesi dolayısıyla bilinen Gordiyon Düğümü; diğeri de, atlamaması dolayısıyla bilinecek olan İstanbul Köprüsü Düğümü.

BİR TELEVİZYON FIKRASI

Kapı anahtarlığından gizli sahneler seyretmeğe fazlaca meraklı birini, bir gün, evinde, içerde kimsenin olmadığı bir odanın kapı anahtarlığından röntgencilik yaparken yakalamışlar.

Merak etmiş arkadaşları, içerde kimse olmadığı halde acaba bu ne seyrediyordu kapı anahtarlığından diye... Meğer, röntgencilğe meraklı adamcağız, televizyonda müstehcen sahneler olunca, hemen odasından çıkar ve televizyonu kapı anahtarlığından seyredermiş.

HANGİ SAHNE DAHA ÖNEMLİ?..

Olimpiyatlara ait haberlerden bir kaç:

— Bu defaki olimpiyatta 100 metre 10 saniyede koşuldu. Oysa 30 yıl önce 11 saniyede koşuluyordu.

— Bu defaki olimpiyatta 5000 metre koşusu 12 dakikada koşuldu. Oysa bundan 25 yıl önce 14 dakikada koşulmuştu.

Çıkan özet şu ki, olimpiyatlar, git-tikçe daha hızlı koşulduğunu göstermeye yarayan bir sahne.

Bu durumda Meksikalı öğrencilerin olimpiyatların Meksika'da yapılmasına engel olmak istemelerini hoş karşılamak gerek. Çünkü, ma-lûm iktisadî şartlar, fakirlik ve sefalet dolayısıyla insanların ölüme hızla koşukları Lâtin Amerika'da başkaca bir koşu seyretmeye tahammül etmeleri istenemez kendilerinden!...

Reşit AÇŞIOĞLU

akrep etmez ettiğin...

— Adem baba ile evli biri için normal bir durum!

— Bu politikacılar açık kapatmakta her zaman hafif kalırlar!..

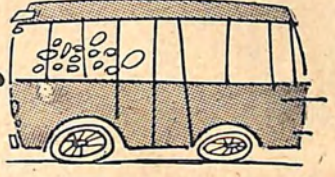
— Seviyor... sevmiyor... Seviyor...

HER EL BİR CEP İÇİNDİR

Vedat SAYGEL

BİZİM, doğru gitmesini bir türlü öğrenemeyen saatle, vaktinde kalkmasını bir türlü öğrenemeyen belediye otobüslerimiz olmasaydı, ne memlekette dönen bir takım dalaverelerin içyüzünü öğrenenecektim, ne de dalaverelerin içyüzünü bilen adamlar tanışmak fırsatını elde edecektim.

Dedik ya, zaman ölçme aleti değil, zamanı şaşırtma makinesidir bizim saat! İşinin başında vaktinde bulunmak isteyen koluna tak, adam işinden olsun! Önemli bir randevusu olan koluna tak, zavallı gelecek olanı günlerce bekleyip durun! Hani güneşe göstersen, gündüzle geceyi birbirine karıştıracak cinsinden!

Güvenmemeliydik ya, durağa adımı attığımda bizim saat, otobüsün kalkmasına daha onbeş dakikalık bir zaman olduğunu gösteriyordu. İş garantiye almak için bekleyen iki kişiye ayrı ayrı saati sordum. Birininkine göre bizim otobüsün kalkması şöyle dursun, garanti yolu yarılabilir bile! İkincisinin doğruluğuna inanmak gerekirse, otobüs yeni hareket etmişti.

Akşam karanlığında uzaktan her gördüğü arabanın hat numarasını okumaya çalışan yaşlıca olanı:

— Bu ne rezalet birader, diye homurdandı. Koskoca semte topu topu bir otobüs verirler, onu da vaktinde kaldırmazlar! Siz de doksan iki'yi mi bekliyorsunuz?

— Hayır dedim beklediğim başka. Ayaküstü sohbetine ikinci yolcu da katıldı:

— Geleli tam kırkbeş dakika oldu, otobüs hâlâ görünürlerde yok.

— Daha çok bekleriz, diye cevap verdi yaşlısı.

— Şikâyet edilse düzelir ama, kimse tepki göstermiyor ki...

Susup dinlemektense, bir şeyler de ben söylemiş olmak için:

— Çoğu gitti, azı kaldı, dedim. İngiltere'ye ismarlanan arabalar yurda gelince, taşıt sıkıntısı ortadan kalkar her halde.

Yaşlı olanı bezgin:
— Boşver Allahşakına, dedi. Ay-larca gelmesini beklediğimiz ilk parti altı araba, geri gönderiliyormuş.

Nedenini gazetelerde okuduğum halde lâf olsun diye sordum:
— Neden?

— Sözümona imalat hatası varmış. Hata dedikleri de ne biliyor musun? Motorları alttaymış. Gâvur kafası işte... Düşünmüşler, taşınmışlar, yer kazanmak için arabanın motorunu, alttan şasiye bağlamışlar. Sonra da «İlk partinin yapımı tamamlandı» diye göndermişler buraya... Bizimkiler arayıp da arabaların motorlarını bulamayınca, «Gönderdiğiniz altı adet otobüsün motoru İngiltere'de unutulduğundan ya arabaların geri alınması, ya da motorların getirilip Türkiye'de bağlanması...» diye çekmişler tel-grafi!

— Gülmüşlerdir İngiliz'ler.

— Gülmüşlerdir elbet. Ama kibarlığı elden bırakmayıp, bir kâğıda arabanın krokisini çizmişler, motorun yerini de işaret edip, bizim İ.E.T.T.'ye göndermişler.

Uzaktan gelen ışıltı ışıltı bir otobüsün numarasını okumak için üçümüz de kafalarımızı uzatıp, çektik.

— Peki, sipariş için İngiltere'ye giden heyet, bu arabaların özelliklerini incelememiş mi?

Eliyle, «Sat anasını» der gibi bir işaret yaptı:

— Biz ne heyetler gördük birader! Avantajlık bu milletin içine işlemiş mi işlememiş mi? Sen ona bak! Her cep bir el, her el bir cep içindir bu dünyada! Aksaklık görseler bile konuşturamazlar ki adamı. İki nutuk, bir ziyafet, dışarı çıkarken de şöyle bir göz kırıp cebini gördü mü?..

Sanki rüşveti veren kendi, alan benmişim gibi göz kırparak, elini ceketimin mendil cebine daldırdı:

— ...Tamam artık. Heyet üyelerinin hiçbirisi, bir daha uğramazlar fabrikaya!

Otabüs bekleyen üçüncü yolcu:

— Öyle birader, dedi. Her işimiz avantaja dayanıyor. Bu milletin içinde Avrupa'lıları gölgede bırakacak ne kafalı adamlar var ama, bırakmıyorlar ki çalışsın...

Yaşlısı:
— Ohoo, dedi, değerli insanların nasıl harcandığını sen gel bizim fabrikada gör.

— Ne olacak, dedi üçüncüsü, devlet fabrikası işte! Recai'ye ne yaptılardı?

Yaşlı yolcu kafasını salladı:

— Yaa...

Sonra bana döndü:

— Bu Recai dediğimiz, bacak kadar bir çocuktuk o sıralar. Fabrikada elektrikçi çıraklığı yapıyor. Hani çıkar dedikse, ustasının getir götür işlerine bakanlardan değil. Elektrikler mi söndü? Recai yapar. Bir motor mu arızalandı? Recai koşar. Ustası elpençe divan, emir bekler. Recai, «Pensi ver!» derse, «Buyur» diye pensi uzatır. «Tel ver!» derse, bulur buluşturur ustası teli yaratır! Umm müdürlük, miadı dolan makinelerin yenilenmesi için emir vermiş, yabancı şirketlerin temsilcileri Ankara ile temasa geçmiş. İnceleme gezisine çıkacak heyetler belli olmuş, pasaportlar, dövizler ceplere konmuş, anlayacağın istem üstünde bekliyor millet! Bu sırada Recai'nin içten motorlu, benzerlerinden çok üstün vasıflı yepyeni bir makine yaptığı haberi, bomba gibi yayılmıştı. Başladı mı müdüründen daire ustasına kadar herkes kıvrır kıvrır kıvrırmaya! Aylardır hazırlanıp duran heyetlerin gezileri suya düştü, düşecek! Hele tatlı kârla bize makine satmaya kalkışan firmaların temsilcileri, lâmu cimi yok, kalbten gidecek! Bir yandan yetkililer, «Böyle bir buluşun aslı astarı yoktur!» diye haberi yalanlamaya çalışıyor, diğer yandan Recai herkesin gözleri önünde makinesinin denemesini yapıyor! «Vazgeç bu işten» diyorlar çocuğa. Oğlan saf saf cevap veriyor: «Memleketime hizmet etmek istiyorum.» Fabrika müdürü, «Madem öyle» diyor, «Memleketi hizmet, çalıştığın fabrikaya hizmet etmekle mümkün olur. Fabrikana hizmet de, elektrikçi çıraklığına devam etmenle olur.» Recai aynı görüşte değil. Bu sefer taktik değiştiriyorlar. Dış geziye çıkacak heyet mensuplarının biri geliyor, biri geliyor evine. Her gelen de, «Boşver» diyor. «Bizim memlekette satamazsın bunu. Temsilciliğini bana ver, Avrupa'da müşteri bulayım!» Bu teklife de mütaset cevap

alamayınca, «Peki» diyorlar. «Biz de sana yapacağımızı biliriz!» İnandır mısın, bir hafta içinde yok ettiler oğlanın makinesini!

Heyecanla sordum:

— Nasıl yaptılar?

İkisi birden gülüp, ikisi birden cevap verdi:

— Ondan kolay ne var? Avantajlık bu milletin içine işlemiş mi, işle-memiş mi?

Sözlerine, ellerinin kollarının hareketlerini de ekliyorlardı:

— Herkesin güvenini kazanmış bir gece bekçisi vardı fabrikanın. Ama nasıl namuslu, yerde bir iğne bulsun, sahibi bir yıl sonra gitsin al-sın! Taşıta binmek için kimseden borç para istemeyip, evine yürüyerek gittiğini kaç kere gördüm. Buluyorlar bunu, diyorlar «Başımıza dert olan şu makineyi kaybet!» Dayatıyor adamcağız: «Yapamam» diyor. «Neden yapamıyacaksınız?» diyorlar. «Bacak kadar çocuk yeryüzünde bir eşi daha olmayan yepyeni bir makine yapar da, sen koskoca adam yapılmış bir makineyi yok edemez misin?» Boynunu büküyor zavallı: «Beceremem!» diyor. «Aşagılık duygusunu at üstünden» diyorlar. «Pekâlâ becerirsin!»

Gece bekçisi ben, makineyi yok ettirmek isteyen de kendisiymiş gibi, elini sırtına götürdü:

— «Haydi aslanım» diye sıvazlıyor sırtını. «Çok değil, her gece bir parçasını sök sök at denize!» Dedik ya, her el bir cep içindir diye... Çıkarken şöyle bir cebini de görüyor...

Elini ceketin ceplerinden birine daldırarak, adamın taklidini yaptı:

— «Bu ilk yemiyem» diyor. «Her akşam peşin alacaksın paramı.» O gece, dişilerinden biri denize uçuyor makinenin. Kimsenin haberi yok tabii. Ertesi akşam yine gelip, «Haydi aslanım» diyor. Şöyle bir sırtını sıvazlayıp...

Sırtını sıvazladığı elini pantolonunun cebine kaydırır:

— ... Kimseye çaktırmadan cebini de yokluyor şöyle... Bir dişli daha uçuşur.

Ağzım kulaklarımda, dinliyorum. Sözlü, hareketli ne tatlı anlatıyor: — Üçüncü akşam, «Sıra motorda» diyor. «Haydi aslanım.» Sırtını sıvazlayıp, «Sabaha iş bırakma görevim seni» diyerek...

Bir aktör ustalığı ile anlatmıyor, oynuyor adam. Sırtını sıvazladı, elini ceketimin öbür cebine kaydırır:

— ... Yokluyor cebini! Ertesi gün motor da yok tabii!

— Araba geliyor, dedi üçüncü yolcu.

Kapılara kadar dolmuş bulunan arabaya, yolcuları ite kaka binmeye çalışırken:

— Maalesef bu yüzden belimizi doğrultamıyoruz, diye seslendi. Cepçilik olan yerde kalkınma olmaz! Bir topluluk her el bir cep içindir prensibini benimsedi mi, memleket yandı demektir!

Arabaya binene kadar söylenenlerin doğruluk derecesini düşündüm. Anlatıkları doğru da olsa, yalan da olsa, çok tatlı, çok inandırıcı anlatmıştı. Hele o «Her el bir cep içindir» sözüne bayıldım doğrusu.

Kendi kendime:

— Her el bir cep içindir! diye söylene söylene arabaya bindim.

— Her el bir cep içindir! diye di-yetçinlin yanına gittim.

— Her el bir cep içindir! diye di-yet elimi cebime attım... Ve:

— Eyvaaaah, bizim paralar uçmuş! diye feryadı bastım!

REFAAH KAKINMA
UCUZLUK

Tam gün...

Milletvekili ve Senatörlerin «tam gün» çalışması istendi. — Gazeteler —

Tam dört yıl...

Yazısız

Göbek Saltanatı

«Yüksek konaklarda kahve dibegi»
«Dibeğe vurdukça oynar göbeği.»
— Tarkü —

Göbekten söz edince çokları gülümserler,
Onunla ilgilenmek merakı sönmez asla.
Çocuklar doğar doğmaz göbeğini keserler
Bir tesisi hizmete açar gibi makasla.

Başka yaratıklarda yoktur bunun örneği,
Göbeği kınamak da, övmek de bize vergi.
Bu organdır vücutta gözü çeken nirengi
Değerini ölçeriz altınlarla, elmasla.

Herkesin birer adı, bir de göbek adı var,
Kalanturun göbeği, uçmaya kanadı var.
Göbekli marulların bile başka tadı var,
Bunları temin etmek mümkündür iltimasla.

Sıskalarda yükselme, sıvrılma şansı azdır,
Göbek sahibi olmak bir nevi imtiyazdır.
Şişmanlara karnını sıvazlamak bir hazırdır.
Kişisel güvenleri yükselir bu temaslara.

Kadın göbeklerini benzetirler fincana,
Bu isimdeki tatlı, taze can katar cana.
Fazla yaşlılar gelmez bu kadar heyecana;
Blöfler çarpışamaz eldeki Kare as'la.

Genç kızlar dolaşmada göbek adlı Rozetle,
KUTLU sözü uzatma, maksadını özetle!
Cesaret sahibiyse bir kenardan gözetle.
Muhbirler sayesinde işler biter iflâsla.

Salâhattin KUTLU

ANKARA MEKTUBU

Büyüük otellerimiz

Zaten «Emekli Sandığı» diye
mi ne, antipati uyanır içimde...
Zateni, gözümün önüne gelen
manzaradan: Bi ordu âcizleşmiş
insanlar, «Ben müsteşarken»,
«Ben Genel Müdürken» diye â-
cizliklerinin dibinden, güçlü gün-
lerini anan...

«Yaşlılık zamanı, hayatın en
mutlu anı; insan, gençliğinde za-
man yokluğundan yapmadığını
yapacağı devir... Çocuklar büyü-
müş, gaile yooook...» Kendi ken-
dimizi kandırıyoruz bre... İnsan-
nın gençliği insanca olmalı ki,
yaşlılığı o çizgi üzre gitsin! Çal-
madığı kemani, altmışından son-
ra çalacak... Yazmadığı şiiri, yet-
mişinden sonra yazacak... Tatma-
dığı zevki, yüzünden sonra tanı-
yacak... Herkes İnönü değil!...

Bu «zaten antipatimi uyandıran
Emekli Sandığı», son senelerde
büsbütün hasmane duygular u-
yandırıyor içimde, dev yapı me-
rakıyla... Orda burda gökdelen-
ler. Küskünlük gibi gri. Yüzler-
ce cam gözlü. İddialı. Yakından,
işçiliği aksaak, asansörleri ikide
birde şok geçiren, ve de gaz oda-
larını andıran, gökdelenler...

Çoğu otel... Veya otel adayı!...
Bu otellerin çoğu nasıl işler,
bir kaç Akbaba'ca örnekle okur-
larımıza salık vereyim.

Birinci örnek:

Otelin tepesinde bir yabancı
bayrak, rüzgârda ağır ağır dal-
galanıyordu. Bir Bakan, bir Ba-
kana misafirciliğe gelmişti dışar-
dan...

Cam kapılar, yerin hassas bir
noktasına basılınca açılıyordu
kendi kendine. Oturan, kalkan,
giren çıkan, tâ belinde mini-etek-
li, yerleri süpüren sarılı, esmer,
beyaz, birbiriyle ilişkisi olmayan
bir topluluk holde...

Şerefine, yapının tepesine bay-
rak dikilen Bakanı sordum.

«— Öyle bir müşterimiz yok»
dedi, kalb ferahlığıyla resepsi-
yon.

Yazık, otelin tepesindeki bay-
rağı görmemişlerdi ki!...
Valla billâ doğru...

İkinci örnek:

«— Efendim, dokuzuncu katta-
ki telefonlarda bir bozukluk
vaaaar. Bağlayamıyoruz... Bozuk-
luk var dedik ya!...» diye bir de
azar işittik başka bir gün. Ve o
azar üzre, asansöre binmeden
merdiven merdiven çıktım doku-
zuncu kata... O asansörde iki ke-
re kalmış, üçüncüsünde kapı geç
açılmış, dördüncüsünde de, elek-
triklin bilmeden dalına bastığım
için, çarpmıştı beni hafiften...

Akıllarına hiç, «Birini göndere-
lim yukarıya» demek gelmemiştil!

Üçüncü örnek:

Geçen gün, Fransız televizyon
heyetiyle oturuyoruz. Yemek di-
ye, donatılmış tabaklar geliyor,
donatılmış tabaklar gidiyor. «Şa-

tobriyan» istedik... «Gecikmiş»
bir et geldi tabaklarımıza, üç
parçaya bölünük.

«— Hık» dedik.

«— Efendim ÜNİVERSALDIR»
diye «hık» ırmızı boğazımıza tıka-
dılar...

Üniversal... mış... Ben üniver-
sel biliyordum ama, şatobriyanı
da başka türlü biliyordum. Üni-
versal'mış demek!...

Dördüncü örnek:

Bir senelik tarihi var... Rekor
örnek!

Pudra şekerli çilek istedik, o
Ruf dedikleri, dünyayı ayağının
altına almış yükseklikte... Işık
zinciri gibi akıyordu şehir dört
bir yandan, taaa aşağıda. Ortalık
loştu. Dönerler cazır cazır dönü-
yordu, ha o tarafım, ha bu tara-
fım kızsarsın diye... Yerimden gö-
remediğim bir kızcağız, «I love
you, I love you» diye çıkırıyor,
cazın gürültüsü kafamdaki son
aklı selim kırıntılarını yamyas-
sı ediyordu...

Çilek geldi, ezik. Çekoslovak-
ya'ya giren Rus ordusu, tanklar-
la üzerinden mi geçmişti ne?...
Pudra şekeri geldi... İki ezikliği
birbirine karıştırdım ve... Aaa!...
Dilime bir tebeşir tadı geldi... E-
vet... Tebeşir... Karşımdakine
tattırdım:

«— Aaa!... Tebeşir» dedi.

Metrdotel çağırıldı... Önce de-
mokratik bir hükümetin icraati-
ni savunurcasına, pudra şekerini
savundu.

«— Tat» dedim, «öyleyse...»

Hatırım olsun diye tattı ve vaz-
geçti icraatını savunan demokra-
tik hükümetlikten:

«— Aaaa!...» dedi, «a-aaa!...»

Sonra, dilimi, göynümü, müş-
teriliğimi, vatandaş haysiyetimi
onarma yoluna gidiydi, bin bir
ikramla, bin bir iltifatla; o ka-
dar ki «Akbaba'daki ölmöz yazı-
larım» bile bahsedildi...

Daha örnek ister misiniz?...

Ve herkes, bunca alayı, sadece
«Olmaz... Bu olmaz... Bu kadarı
olmaaaz!» diye birbirine anlat-
makla yetiniyor.

Hükûmet edenler uğrayınca,
onlara sunulanın kalitesi de baş-
ka, fiyatı da. Hiç unutmam, bir
Bakan başka bir lüks yer için,
«Ama ne ucuz, inanılmayacak ka-
dar ucuz» diye keramet buyuru-
yordu...

Kanmak isteyen kandırmak
kolay...

... Zaten, «Emekli Sandığını»
sevmem... İsmi geçince, bir de
bu Liliputlar tarafından işletilen
dev yapılar gelir gözümün önü-
ne. Bu büyük dev yapıların, Bü-
yük Efes'ten başka teki işlemi-
yor desem, tenhada herkescağız
«he» der. «He!...»

Ama yalnız tenhada, «he!...»

Nimet ARZIK

Beatnikler toplattırılıyor. — Gazeteler —

— Bizimkiler olduklarını nereden anlayabilirdim şef?...

FEZAYA AİT ÖNEMLİ FİKİRLER

Feza artı sonsuzdan eksi sonsuza kadar giden bir periyodik harekettir ki başını bulan sonunu da bulur...

Profesör Asaf Yıldızsayan

Güneş sistemindeki yıldızlardan birinin yanlış bir hareketi bütün güneş manzumesini bozar ki o zaman kafiye-leri değiştirmek lazımdır...

Şair Eşref

Eğlencelik

SUAVİ SÜALP

Haydi fezaya bir...

FEZAYA AİT ÖNEMLİ FİKİRLER

Eğer fezaya atılan bir madde gama ışınlarına değerse gama, öbür ışınlar değerse maça olur ki, kozdur... Papaz ve vale alır...

Kont Lüksemburg

Dünyada atılan bir adım, feza da atılan bin adım ölçüsünde olduğundan fezada yürürken asfalttan yürümek en doğru harekettir...

Asfalt Rıza

Çok sayın okuyucular, son günlerde hızlanan feza yarışına artık bizim de girmemiz zamanı geldi... Onun için feza hakkında en ufak bilgiyi öğrenmeden yola çıkmak umurun sıhhati ve astronomin ilmine göre yasaktır. İlk bilgileri biz verelim, siz geri kalanları kendiniz alırsınız.

FEZA NEDİR?: Feza, komşunun kızının adı değildir. Feza bütün yıldızların (Sofia Loren dahil) bulunduğu sonsuz bir boşluktur ve genel olarak mantimon gazından ibarettir. Fezanın başını ve sonunu bulmak imkânsız olduğundan bu hususta fazla düşünüp üşütmek lazımdır...

KAÇ YILDIZ VAR?: Astronomların hesaplarına göre feza da seksensekiz trilyon üçyüz elli milyar dokuzyüz yirmibeş milyon yıldız ve onun yarısı kadar ay, binlerce de güneş vardır... Bunların bir kısmı gaz, bir kısmı benzin, bir kısmı üstübeç halindedir...

BİZE EN YAKINI HANGİSİDİR?: İşte bize samimiyeti ve dostluğu ile en yakınlık gösteren yıldız Ay'dır... Ay her ayın birinden otuzuna kadar bize yakınlık gösterir, maaş zamanı ortalıktan çekilir.

AYDA HAYAT VAR MI?: Ayda hayatın olup olmadığını gazete bayilerine sormak lazımdır. Ayda Cumhuriyet, Akşam, Tercüman olduğu bilinmektedir, fakat Hayat'ın olduğu meçhuldür. Ayda hayatın olmadığını meşhur astronom Mister Şekspir iddia etmiş ve buna sebep olarak da aydaki bulutları göstermiştir ama, bulut yüzünden ayda hayatın olmadığını iddia etmek de ayıptır. Kısacası Ay'da hayat hem vardır, hem yoktur... Bunun ne demek olduğunu biraz aşağıya indirmişizde anlayacağız...

AY'A GİTMEK FİKRİ NEREDEN ÇIKTI?: Ay'a gitmek fikri piyangodan çıktı derlerse de, yalandır. Aya gitmek fikri önce Fikri'den çıkmıştır. Dünyanın çok bozulduğunu gören Fikri bilhassa Ay'a gidip kafasını dinlemek ve oradan dünyayı dikiz etmenin çok neşeli bir şey olacağı fikrini ortaya atmış ve bu fikir çöptüler tarafından süpürülmüştür. Fakat zamanla Fikri'nin fikri tutulmuş ve 1896'da Fransa'da

yapılan La Lune Enternasyonal kongrede Mösyö Pişard şunları söylemiştir: «Her gece gökyüzünde bizle dalga geçen Ay'a hiç baktınız mı?... Bakmayanlar bak-sın... Ay mademki bize bu kadar yakındır neden oraya gitmiyoruz?... Ben şimdi gidiyorum (!)» diyerek dışarı fırlamış ve kendi yaptığı balona binerek gökyüzüne çıkmış fakat 1890 metrede balon patladığından Mösyö Pişard da Alp dağlarına düşerek kafası patlamıştır... İşte ondan sonra insanoğlu bozularak Ay'a gitmeyi kafaya koymuştur. Müttekait denemelere göre kimse Ay'a gidememiştir...

NEDEN GİDEMEDİLER?: Su al mı bu?... Çünkü feza da hava yoktur. Hava olmayan bir yerde insan yaşayamayacağı için önce hayvan atmaya denemeye başlayan alimler en akıllı işi yapmışlardır.

FEZA KÖPEĞİ LAYKA: Feza ya gidip oradan dünyadaki kemiklere bakan ilk yaratık Layka olmuş ve beş kere dünyanın etrafında dönüp havlamış ve bütün dünyadaki köpeklere mesaj yollamıştır...

SIRA ADAMDA: Feza da köpeğin yaşadığını gören insanlar, köpektен aşağı olmadıklarını ispat etmek için ilk adamı fezaya yollamışlar ve Gagarin adındaki Rus, feza da üç tur attıktan sonra Karadeniz'e inmiş ve ilk söz olarak: «Feza da her şey boş...» demiştir.

YARIŞ BAŞLIYOR: Ondan sonra artık fezaya her şey atılmaya başlanmış ve kısa zamanda feza çöplük haline gelmiştir. Belediye bu gibilerle uğraşırken asıl Ay'a adam atmaya çalışan kimseler bir takım aletler icat ederek bu numaraya da yatmışlardır...

FEZAYA NELER ATILDI?: Feza ya çeşitli milletlerin attığı şeyler şunlardır:

Hindistan: Yılan ve sepet. Çin:

Pilav. Japonya: Geysa. İspanya: Matador. Fransa: Şarap. İngiltere: Sterlin. İran: Halı. Araplar: Deve ve hurma. Bize gelince: Politikacı.

Halen feza da binlerce kalem eşya deli gibi dünyanın etrafında dönmektedir...

ROKETLER VE Z-77 PROJE-Sİ: İşte nihayet, Ay'a kadar gidecek kapsülü gönderecek kuvvette bir roket yapmayı başaran Profesör Holding geçenlerde içinde üç enayi bulunan roketi ateşlemiştir. Dört kısım ve sekiz parçadan ibaret olan Z-77 tam iki yüz milyara mal olmuş, yapılan hesaplara göre bu para ile dünyanın yüz sene geçineceği hesaplanmıştır...

SU ANDA ÜÇ KİŞİ FEZADA AY'A DOĞRU GİDİYOR: Bundan bir ay önce fezaya atılan Jorj, Dubnaşki ve Kevork adındaki adamlar, bir dilekçe vererek neden kendilerini dünyadan attıklarını sormuşlar, halen ilgili makamlardan bir cevap alamamışlardır.

BASINÇ VE HAVA 55'DE OLMAZSA NE OLUR?: Yapılan hesaplara göre, bir adamın feza da yaşaması için üç kap yemek, su ve yüz numara hariç şartların 55 ile 67 arasında olması ve her üç saatte bir saat helyum verilmesi şarttır... Helyum verilmezse adamlar ruh haline geçip feza da kaybolurlar. Şu anda aletlerle fezadakilere, doğru posta helyum gönderilmektedir.

SÜZME ALETİ SAKATLANDI: Boşluktaki gazları süzüp tortusunu çöp kovasına atan alet sakatlanmış ve astronomlar bu yüzden feza nezlesi olmuşlardır. Nezleyi feza da başkalarına geçirmemeleri için kapsülün üstüne sarı kâğıt asılmıştır...

AY'A İNECEKLER Mİ?: Şimdi bütün gözler bu üç kerestenin Ay'a inip inmeyeceğini merak etmektedir. Fakat gelen işaretlere göre, bunların Ay'a değil Merih'e incekleri ve oradan dolmuşla Ay'a gidecekleri anlaşılmaktadır.

ÜÇ SAATLERİ VAR: Üç saat zarfında astronotlar Ay'a inmezlerse, kendileri zabıta zoruyla indirilecekler ve mecutlu olarak geri getirileceklerdir. Zaman her şeyi gösterecek... Su koyvermeye, bekleyelim...

On derste bunu öğrenmek hepinizin elindedir. Aşağıdaki on maddeyi okuyun, ezberledikten sonra tatbikata geçin.

1 — Fezaya çıkmak için önce çıkış müsaadesi, iyi hal kâğıdı, askerliğini yaptığınıza dair şubeden belge ve altı fotoğrafla muhtara gidin. Bir de dilekçe verin.

2 — Dövizinizi de aldıktan sonra sizi feza ya götürecek roket dolmuşlarında yer ayırın... Yerler bir haftadan önce tutulduğundan bir hafta önceden yer ayırtmak lazımdır...

3 — Bir başlık, bir galvanizden feza kaputu, bir feza yeleği, bir feza gözlüğü, bir feza ayakkabısı, bir feza trençkotu, bir feza sigarası, feza kibriti, feza çakısı, feza kalemi ve kâğıdı da almayı unutmayın. Bunları bir feza

FEZAYA NASIL ÇIKILIR?

bavuluna koyup hareket saatinden bir saat önce oksijenle yakının...

4 — Nefes darlığı varsa, doktora gidip biraz nefesinizi bollaştırın. Vücudunuzda yara, sivilce, kaşıntı gibi şeyleri arap sabunu ile yıkayıp üstüne yaka yapıpıştırın. Ağzınızı burununuza nefes alamıyacak bir şekilde sarın...

5 — Oldu mu?... İyi... İyi... Sonra eşlerinizi, dostlarınızı vedalaşıp yola çıkın... Feza istasyonuna girmeden önce bir kere daha lizollu suya girip kontrol istasyonunda yakının. Üstünüzde antibiyotik kalmamış. Sonra yanınızda getirdiğiniz elbiseleri istasyonun helâsında giyin. Bozuk paralarınızı klozete atıp sifonu iyice çekin... Sonra hiçbir şey olma-

miş gibi dışarıya çıkın... Çıktınız mı?... İyi... Demek müşhil iyi geldi...

6 — İstasyonun giriş kapısından alana doğru yürüyün ve size uzatılan feza kolonyasından ellerinize bol bol dökün... Sonra ilgili memurdan biletinizi alıp feza gemisine girin...

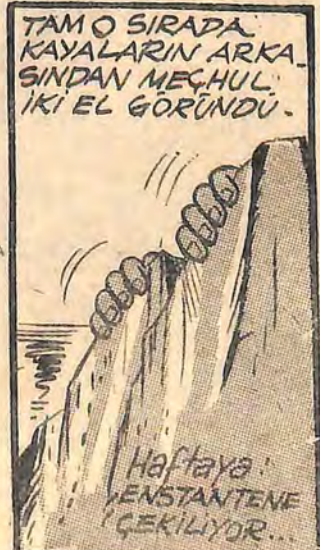
7 — Girer girmez size ayrılan koltuğa oturun ve koltuğun yanındaki gizli bölmede duran feza gazozlarından birini için. Ferahlık verir... Sakın geçirmeyin, geminin içi amonyak dolu olduğu için köpürür...

8 — Herkes gelince gemi hareket edecek. Onun için herkes gemiye bininceye kadar bekleyin, en son adam gelmeden kendinizi dışarı atın...

Yahu aklınız mı yok, feza ya gidiyorusunuz?... Güzelim dünya dururken...

ÖZET.
ADININ MUALLA OLDU-
ĞUNU GEÇEN SAYIDA
ÖĞRENDİĞİMİZ VE
JET SOSYETEDEN OL-
DUĞU TAHMİN EDİLEN
ÇILGIN VE GÜZEL BİR
KADIN ALACA KARAN-
LIKTA BİR WOKUS-
XIAGENLE KILYOS Cİ-
VARINDA ISSİZ BİR
SAHİLE GELMİŞ VE HA-
RAP BİR KULÜBEYE
GİRMİŞTİ... ŞİMDİ
KULÜBEDE OLACAKLA-
RI TAKİP EDELİM.

Yalnızlık, Allaha mahsustu. Ama insan, küçücük bir nüfus kâtibi İlyas Efendi olunca işin rengi değişiyordu. İlyas efendi yalnız kalabilirdi. Zaten hep yalnız kalmıştı İlyas efendi. Daha önceleri İlyas'tı. Hani şu, askerden geldiği zamanlar. Askerdeyken babasını kaybetmişti. Askerden geldikten sonra da biricik anasını...

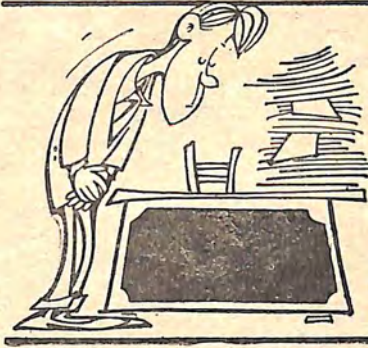
İlyas efendinin babası da memurdu. Hattâ İlyas efendinin babası Hilmi efendinin söylediğine göre, Hilmi efendinin babası Kadir efendi de memurmuş. Ne tesadüftür ki, hatırladıkları üç göbeğin üçü de bu memleketin nüfus işleriyle uğraşmışlar. Kütükler yazmışlar, kütükler silmişler, evlendirmişler, boşandırmışlar...

Hilmi efendi, Kadir efendinin kaydını kütükten düşerken, sanki o kâğıt parçası hakiki bir kütük olmuş, inmiş kalkmıştı kafasına.

— Bir insanın kendi öz babasını kütükten silmesi ne kadar zordur bilir misin oğlum? derdi Hilmi efendi. Bu bizim sülâlenin baba mesleği. Belki benim dedemi de, babam Kadir efendi silmiştir kütükten...

Ama, Hilmi efendiyi kütükten silmek başkalarına nasip olmuştu. İlyas efendi askerden geldiğinde çoktan silinmişti babasının kütüğü. Ve anacığına pek az bir para kalmıştı.

Cümle küçük nüfus memurları gibi onların da evi yoktu. Babası, yıllar yılı çalışmış, ancak boğaza yetmiş, hattâ kör boğazın doymadığı zamanlar bile olmuştu. Anne de bir gece içerisinde dünyasını değiştirmişti İlyas sipsivri kalıvermişti orta yerde. Daha askerliğin yorgunluğunu üzerinden atmadan kendini bir kaç eşyayla beraber, rutubetli bir bodrum katında bulmuştu. Daha önceleri burayı adamlar odunluk olarak kullanıyorlarmış. Fakat bakmışlar ki, hayat pahalılanıyor, insanların hayatı ucuzluyor, bu kömürlüğün iki penceresine iki cam geçirmişler, bir de medeni ihtiyaç göz önünde tutularak yarım metrekairelik bir tuvalet

İLYAS EFENDİ

MUZAFFER İZGÜ

inşa etmişlerdi. İlyas efendi cümle küçük memurların şânına leke düşürmeyecek derecede zayıf olduğu halde çok kereler bu yarım metrekairelik tuvalette sıkışır kalırdı. Bu tuvalette oturmasını ve kalkmasını en iyi şekilde ancak İlyas efendi bilirdi. Pantolonunu dışarda çözer, tuvalete arka arka girer, sonra cimanastikteki koşu vaziyetine geçerek çömelirdi. İlk günler tuvaletten birdenbire kalkmak istemişti de kaba-larını duvara çarparak kocaman kocaman çizdirmişti. Bir keresinde kendisini ziyarete gelen daire arkadaşı Yakup bey, az kalsın bu tuvaletin içinde kalıyordu. Bir kere adam tuvalete ön ön girmişti. Kollarını içerde oynatmadığı için çok zor olmuştur pantolonunun düğmelerini çözmesi. Çözme işi bitince bu kez oturamamıştı. Eğilmiş, olmamıştı, kalkmış, olmamıştı, yan dönmeğe çalışmış, olınamıştı. Sonra arkadaşına seslenmek ihtiyacını duymuş:

— Yahu kardeşim İlyas efendi, sen nasıl oturuyorsun bu helâyâ? demişti.

— Vallahi o tuvalete oturmak için vücut anatomisini iyi bilmek gerek. Ben alıştım. İstersen sana yardım edeyim!...

— Et kardeşim et yahu, sıkışıp kaldım.

— Yüzün kapıya dönük mü?

— Baksana kapıyı bile kapatamıyorum.

— Şimdi sen, şu belinin olduğu yeri bul. Buldun mu?

— Buldum.

— Bir de duvarda çizgi var. O çizgiye gelinceye dek, pencereden yana eğil! Eğildin mi?

— Eğildim.

— Şimdi, kalçam biraz sola doğru kaydır, çünkü tam orada yukardan gelen borular vardır.

— Kaydırdım.

— Şimdi eller dize!

— Evet, dize?

— Yavaş yavaş pantolonunu aşağıya sıyr. Şöyle biraz sağa kay şimdi. Tamam... Oturdun mu?

— Oturamadım.

— Niye?

— Dizlerim duvara çarpıyor.

— Ha doğru ya, sen uzun boylusun, bacakların hayli uzun.

— Şey, İlyas efendi kardeşim, sıkıştım da ha!

— Duvarda mı?

— Yok canım, öteki türlü.

— Dur istersen, şimdi şöyle yap. Kalçan var ya!

— Evet var.

— O kalçam, yukardan inen boruyla, musluğun arasına sıkıştırabiliyor musun?

— Bir deneyeyim!...

— Dene!

— Galiba sıkışacak!...

— Gayret kardeşim... Ayar nasıl?

— Ne ayarı?

— Tuvaletin delik ayarı...

— Onu da göremiyorum... Fena da sıkıştım hani. İnsan pantolonunu çıkarınca hemen rahatlamalı, değil mi ya? Sanki şu kalın barsağın gözü var be arkadaş, pantolonunu çıkarmaya gör, derhal faaliyete geçiyor.

— Eğer rahat değilsen, biraz sol arka tarafa dönebilirsin. Hattâ istersen yukardan gelen boruyu tutup biraz doğrulabilirsin. O zaman belki biraz daha rahat edebilirsin.

O günü hatırlayan İlyas efendinin dudaklarında buruk bir gülümseme vardı... Nasıl da zor çıkarmıştı arkadaşını oradan. Biraz sonra Yakup beyi kapı aralığından çıkarıncaya dek akla kararı seçmişti.

Yakup bey, kalçasını oğuştura oğuştura dışarı çıktığında:

— Allah sana sabırlar versin kardeşim, demişti.

— Ben alıştım artık.

— Yahu hiç bunun alışması olur mu?

— Ee, ne yaparsın arkadaş, insan maaşına göre tuvaletini yapar. Bu dünyada tuvaletinde telefonları olan insanlar dolu. Ama biz... Ne dersin işte. Sahi niçin tuvaletlerine telefon koyduruyorlar o adamlar?

— Bilmem ki kardeşim. Belki de kasaba, manava telefon etmek için. «Eskisinin defterini düzdük, yenisine müracaat. Beş kilo pirzola, on kilo karpuz, yirmi kilo şeftali.» demek için.

Gülümşledi...

İlyas efendi şu anda yatağından iki kişiye mutluluk duaları postaliyordu... Birisi bu Yakup bey, öteki de baba dostu Kerim efendi. Bu nüfus dairesindeki işi Kerim efendi bulmuştu ona. Annesi ölüp de, annesinin yatağının altından çıkan parayla cenaze işlerini hallettikten sonra, kendisine de bir kaç kuruş kal-

mıştı. O bir kaç kuruşun, yarısından çoğunu bu evin bir aylık kirasına yatırdıktan sonra, baba dostu Kerim efendinin kapısını çalmıştı. Sertliğiyle tanınmış Kerim efendinin, hoppa kızları açmışlardı kapıyı: — Kimi istedin? diye sormuşlardı. — Kerim efendiyi. — Ne yapacaksın? — Göreceğim. — Uyuyor şimdi o! — Ne zaman geleyim? diye sormuştu.

— Belli olmaz ki. Babam bakarsın şimdi uyanır, bakarsın gece yarısı uyanır.... Sen en iyisi akşam üzeri gel!

Kapıdan tam ayrılacağı zaman, küçük kız:

— Bir dakika, demişti. Şey, o boyundaki tül perde mi?

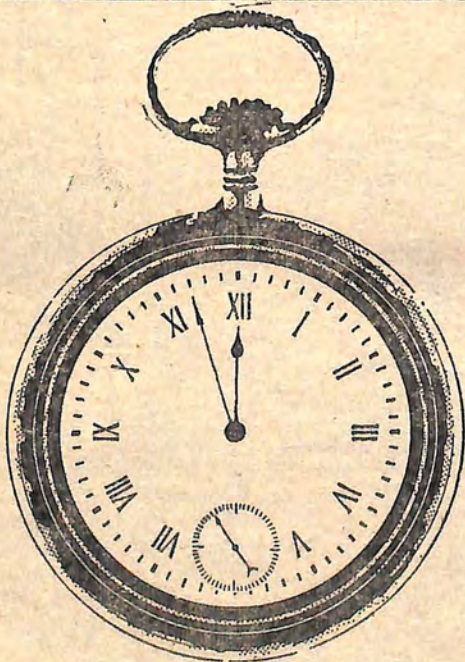
Ve kahkahayı basmıştı iki kızın ikisi birden... Oysa ki zamanın modasıydı bu incecik kravatlar... Hemen köşeyi döner dönmez kravatını çıkarmış cebine koymuştu... Fakat biraz sonra tekrar takmıştı kravatını. Kravat insanları biraz daha saygılı gösterdiğine göre, İlyas'ın saygılı olması gerektiği. Ama herkese karşı saygılı. Saygısız insan aç kalırdı... Babası ona hep öyle derdi:

— Oğlum ben saygıyı devlet memurluğunda öğrendim... Anladın mı, saygılı olacaksın. Bütün âmirlerine, bütün memurlarına karşı. Hele hele müdürüne karşı tüm saygını göstereceksin. Ben bu yaşına geldim, daha bir kez beni müdürüm kravat-sız görmemiştir, önüm açık görmemiştir. Daha bugüne dek bir gün olsun müdürüme arkamı dönüp kapısından çıkmamışımdır.

Kravatının ucunu gömleğinin içine soktuktan sonra park kanapelelerinde oturmuştu. Ve boyuna Kerim efendiden ne iş isteyeceğini düşünmüştü.

Babası Hilmi efendi ona:

— Oğlum, derdi, esnaf olursun bakarsın bir gün içerisinde batırılmış. Sanatkar olursun, bakmışın en kıymetli organın, elin felç olmuş. Bir patronun yanında çalışırsın, bakmışın patronun hoşuna gitmemişsin, hemen arkana tekme. Onun için aklın varsa devlet memuru ol! Devlet memuru demek, acından ölmek demektir ama, bir bakıma da acından öle öle yaşamak demektir. Tüm-den ölmektense, acından öle öle yaşamak daha iyidir evlâdım. Benim babam nüfus memuruydu, ben de evelallah bu memleketin tam 32 yıl doğanlarını, ölenlerini yazdım. Sen de baba mesleğini devam ettir. Zevklidir oğlum, zevklidir nüfus memurluğu. Bir bakmışsın adamın on çocuğu vardır, bakarsın bir doğum fişi daha gelir. Bunu kütüğe işlerken bir gülersin, bir gülersin ki. Bakmışsın adam tam on kez boşanmış, bakarsın bir evlenme kâğıdı daha gelir, adam tekrar evlenmiş. Bunu kayda geçirirken bir gülersin, bir gülersin ki... Müdürün seni çağırır: «Nasıl-sın İlyas efendi oğlum?» der, dışarı çıkınca bir havaya uçar, bir uçarsın ki... Hele, dışardan alıp getirdiğin simiti çekmecenin gözüne saklayıp sonra onu arkadaşlarına göstermeden yemek yok mu, insana ne heyecan verir ne heyecan!... Çün-

Reklâm, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLÂM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

(Basın : 60175 — 196)

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ :

Ergin Ortaç

Yazı İşlerini fiilen idare eden:

Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:

Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

Fiatı : 100 kuruştur.

kü bir gösterirsen, simitten kalmaz elinde bir lokma. Onun için arkadaşlarının iyice meşgul oldukları bir zamanı seçersin. Ondan sonra yavaşça açarsın çekmecenin gözünü. Ama bu arada gözlerini de arkadaşlarından ayırmazsın. Şöyle simitin ucundan bir lokma koparır, sanki ağzının yanındaki bir sineği kovuyormuşsun gibi ağzına atarsın. Arada bir de, sineklerin çoğaldığından bahsedersin. Susamları da ziyan etmemek için onu kâğıdıyla beraber alır, sanki yere bir şey düşürmüş gibi eğilir ve ağzına atarsın. Nasıl çok heyecanlı değil mi? Düşün bir kere, işin ucunda yakalanmak, malını başkasına kaptırmak var. Ama sen, bunu onların gözlerinin önünde, ayın bir sihirbaz çabukluğuyla yapıyor ve başarıyorsun. 32 yıllık meslek hayatımda bir kez yakalandım. Onu da bizim hademe yakaladı.

«Ne o Hilmi efendi, dışın mı ağrıyor?» diye sordu.

«Hayrola!» dedim.

«Hiç, yanağın şişmiş de.»

Şimdi simit lokmasını yutsam, olmayacak. Belki bir saate yakın lokmayı yanağımda sakladım. Arada bir, ah, of da çektim... Arkadaşın biri tuzlu su gargarasını tavsiye etti. Birisi de çekmecesinden çıkarıp tuz verdi. Şimdi tuzu alıp tuvaletin yolunu tutmasan olmayacak, tuzu aldım, ahlaya oflaya tuvaletin yolunu tuttum. Ve oracıkta ancak lokmamı yutabildim. Geri geldiğimde arkadaşlarımla hayretini görecektin. O tuzu tavsiye eden arkadaşımın övünmesini görecektin bir:

«Arkadaş, tuz deyip de geçme! Bakın nasıl indirdi Hilmi efendinin şişini?» diyordu.

«Vay anasını!» diyorlardı ötekiler. «Neymiş de tuz, haberimiz yokmuş!»

Tuzu tavsiye eden boyuna atıyordu:

«Arkadaşlar, tuz benim bir eski türkçe kitapta okuduğuma göre, tam 77 derde şifaymış. İnsanlar şim-

diye dek 76 derdin devasını bulmuşlar, ama o 77 ncisi ne imiş hâlâ bulamamışlar.»

Birisi atıldı:

«Belki de romatizmadır» dedi.

Öteki:

«Ühüüü, benim anamın romatizması Allahın izniyle tuzla geçti. Anamı, deri tuzlar gibi tuzlardık, sonra yatırırdık güneşe... Bir ay içerisinde hiçbir şeyi kalmamıştı...» dedi.

O sırada müdür girmişti içeriye. Arkadaşların en saygıları ben olduğum için hemen kalkmışım ayağa. Müdür sormuştu:

«Nasıl geçti mi dışın?» diye.

«Sayenizde efendim» demiştim.

Ötekiler:

«Tuz efendim» demişlerdi.

«Evet efendim, tuz. Gargara yapar yapmaz şişi iniverdi.»

«Bizim hanıma da tavsiye edelim!»

«Edin efendim hamfendiye de.»

«Nasıl sürülüyor?»

«Gargara efendim, gargara.»

«Demek gargara?»

«Evet, gargara.»

İlyas, park kanapesinden kalktığı zaman hava kararmak üzereydi... Evet, kararını vermişti. Kerim efendiden memurluk isteyecekti. Hem de mümkünse nüfus dairesinde bir memurluk. Yalvaracaktı ona, baba mesleği, dede mesleği, diyecekti. Kerim efendinin evine yaklaştığında eli kravatına gitti. Acaba çıkarsa mıydı kravatını? Şimdi o hoppa kızlar yine onunla alay edeceklerdi. Belki de bu kez:

«O ipliği nereden buldun?» diyeceklerdi.

Varsın desinlerdi. Bir daha görmeyecekti ki onların yüzünü. Hem ne demişti babası, saygı demişti, saygı her şeyden önce gelir, demişti... Kravat da saygı demek olduğuna göre...

Kapıyı çaldı. Yine o hoppa kızların ikisi birden açtılar kapıyı:

(Devamı var)

Meksiko Olimpiyatlarında aşk :

Mesele o ise...

— Size tapıyorum.. Size sahip olmak istiyorum.. Boynunuzdaki madalya da dahil tabii!...

Satış

Evin önce satmak isteyen, fakat sonra fikrinden dönen müşteriye, emlak komisyoncusu bu dönüşün nedenini sordu.

Dönek satıcı cevap verdi:

— Caymama sebep, gazeteye verdiğiniz ilân oldu.

— Verdiğiniz ilânda ne varmış? «Geniş bir arazi üzerinde, mevkii güzel, bütün konforu haiz evlâdiyelik bir ev» diye yazdım da, kötü mü ettim?

— Yoo, dedi satıcı. Senin ilândan bizim evin değerini öğrenince, satmaktan vazgeçtim!

Sebep

Genç adam, kendisini yemeğe davet eden arkadaşına:

— İmkânı yok gelemem! dedi. Kaçen'in piyano resitali var.

— Peki salı akşamı gel.

— Yine olmaz... Kaçen'in resitali var.

— Cumartesi akşamı?...

— Gelemem. Kaçen Pleyel'e geçiyor.

— Birader görmeyeli resital hastası mı oldun yoksa? Sana ne Kaçen'in resitalinden?

— Yoo... Resital hastası değil, piyanist Kaçen'in karısına âşık oldum! Birbirimizi ancak kocasının resitali olduğu geceler görülebiliyoruz da...

— Oto-stop modası geçti.. Şimdi Striptiz-stop yapıyorlar!

Delikanlı, güzel kıızı odasına almıştı. Kız soyunurken sordu:

— Kaç yaşındasın?

— Onüç!

— Çıldırın mı sen?... Onüç yaşında bu yapılır mı? Çabuk giyin ve çık git buradan!

Kız mahzun:

— Yazık! dedi. Onüç rakamının uğursuzluğuna inananlardan olduğunuzu ne bileyim ben! Keşke yaşımı söylemeseydim!

Mesele

Alışkanlıklar konusunu tartışıyorlardı. Biri sordu:

— Geçen gün hiç içki içmediğinizi söylüyordunuz değil mi?

— Evet.

— Fakat dün, dolu bir konyak bardağını bir dikişte içtiğinizi gözlerimle gördüm!

— Hatırlamıyorum. Fakat olabilir. Sarhoşluğun etkisiyle böyle bir davranışta bulunmuş olabilirim!

— ... Brijit?.. Margaret?.. Jozet?..

Anı

Yüz yaşındaki adam, geçmişteki aşklarını anlatıyordu.

— Aşk güzel şeydir, dedi. Sayamıyacağım kadar çok kadın girdi hayatıma.

— Hepsini ayrı ayrı hatırlayabiliyor musunuz? diye sordular.

— Hepsini... Kimini kucakladım, kimini okşadım, kimini öptüm...

— Başka?...

— Ara sıra başka şeyler de yapıyorduk ama, ne yaptığımızı bir türlü hatırlayamıyorum!

Dikkat!

Genç asistanı bir kenara çeken yaşlı operatör:

— Elinizi alıştırma için sık sık ameliyatlara giriyorsunuz ama, hastanın karnını, ya da midisini açtığınız zaman çok dikkat etmelisiniz, dedi.

— Meselâ neye?...

— Bisturiye abandığınız zaman, hastanın altındaki demirbaş masayı delmemeye!...

idarelidir

ELEKTRİK
SARFIYATI

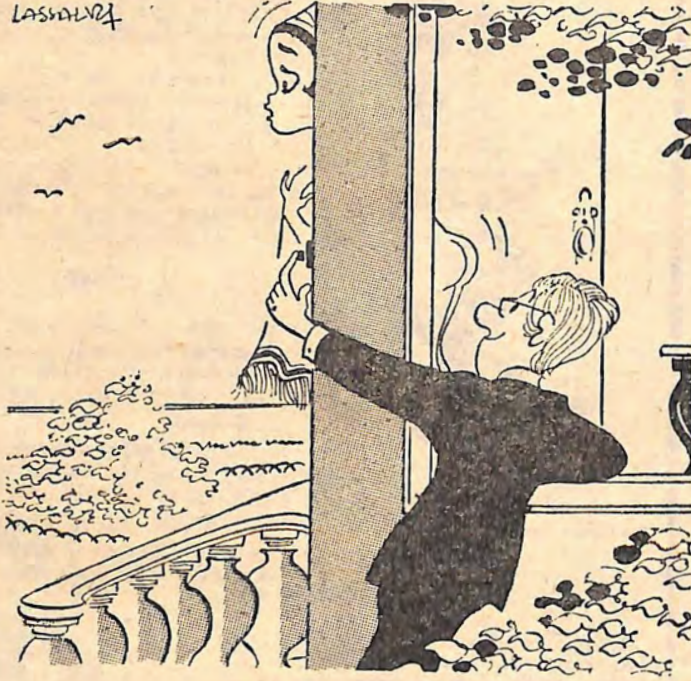
EDISON

AZ SARFIYAT
BOL IŞIK

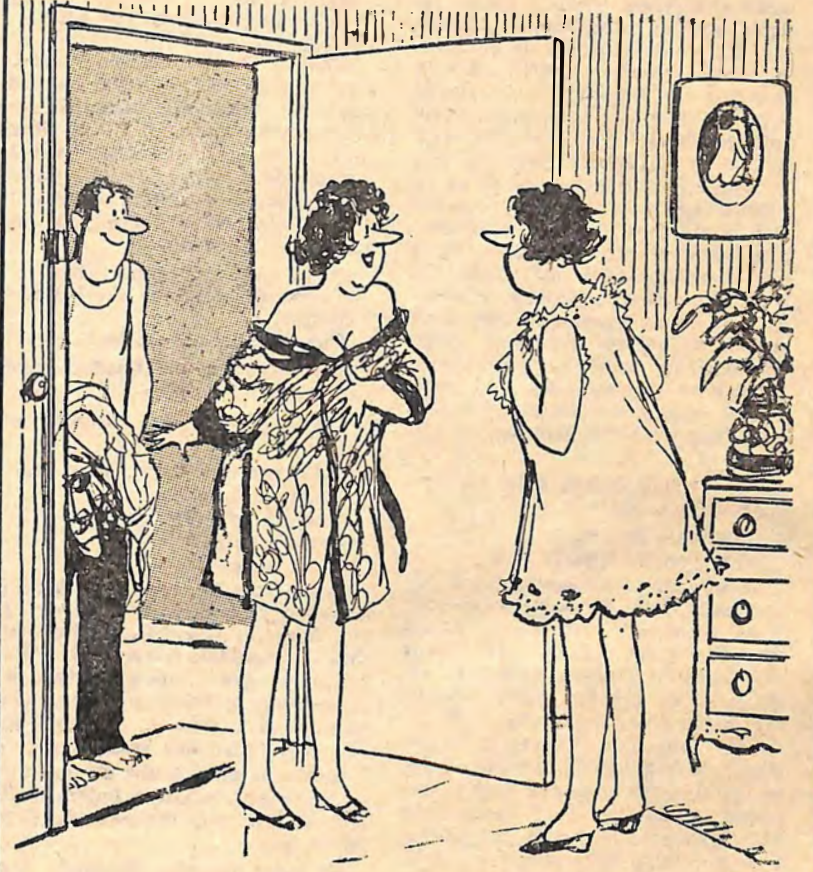
(İlâncılık : 9237 — 197)

Dünya Karikatürleri

LASHALVA

— KİM O ?.

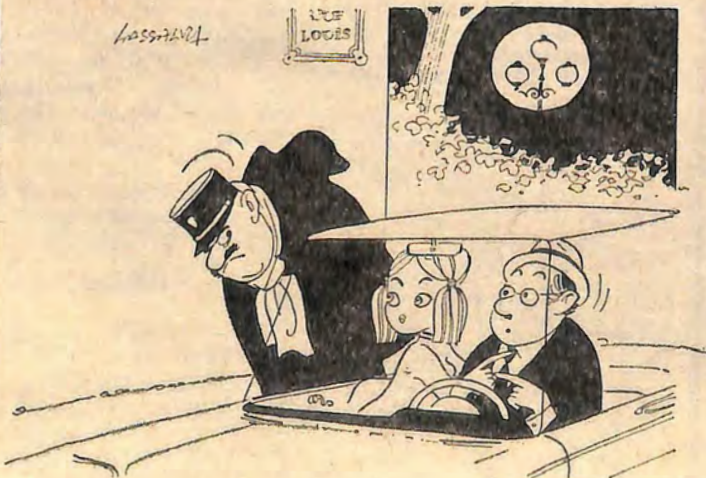
— BİR GECELİK ONU SAKLARMISINIZ ? KOCAM NEREDEYSE GELMEK ÜZERE ...

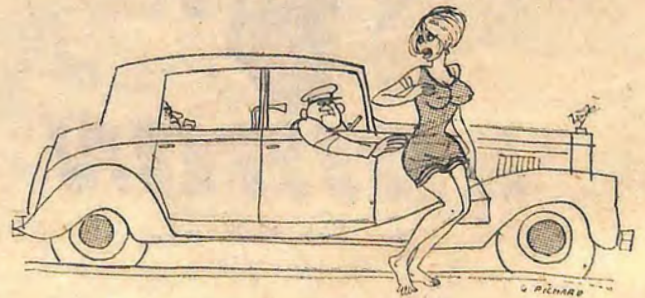
YAZISIZ

— CİNSİYETİM HAKKINDA ARTIK HIÇ KİMSE ŞÜPHEYE DÜŞMEZ SANIRIM ...

— DEMEDİM Mİ SANA BU SOKAK TEHLİKE LİDİR DİYE ... BAK , İŞTE KARIMIN ERKEK KARDEŞİ !.

— AFFEDERSİNİZ MADMAZEL, FAKAT BEN SADECE EFENDİMİN EMİRLERİNİ YERİNE GETİRİYORUM!.

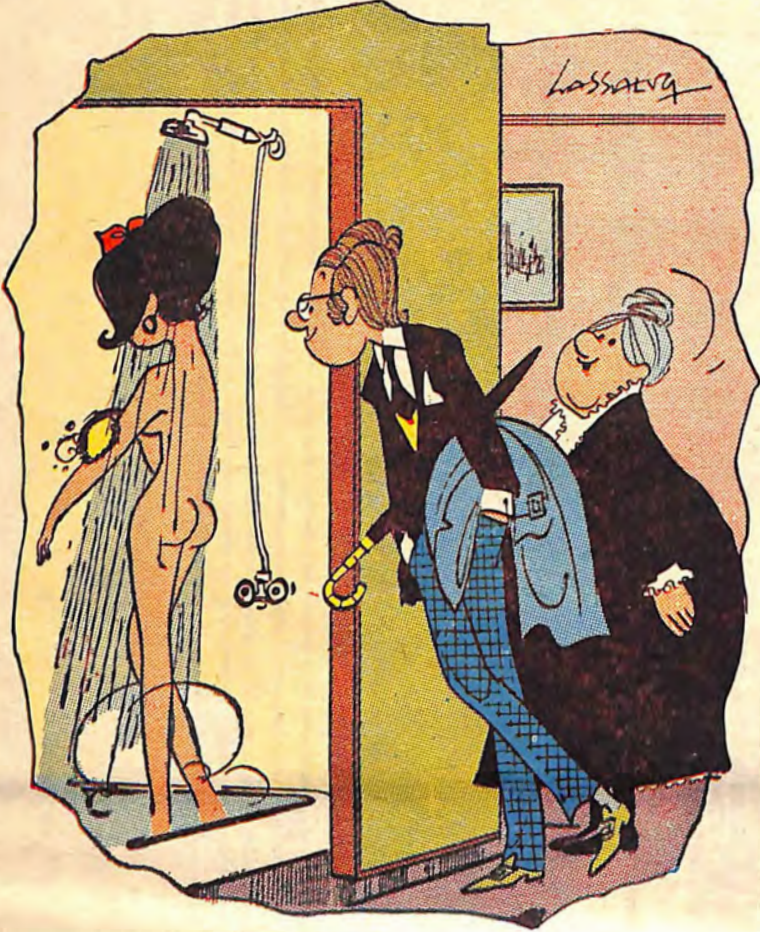
MUR.

T.C. ZİRAAT BANKASI

*HER YERDE HER ZAMAN
hizmetinizde bulunmaktan kıvanç duyar*

(Basın : 10113 — 198)

AKHABA

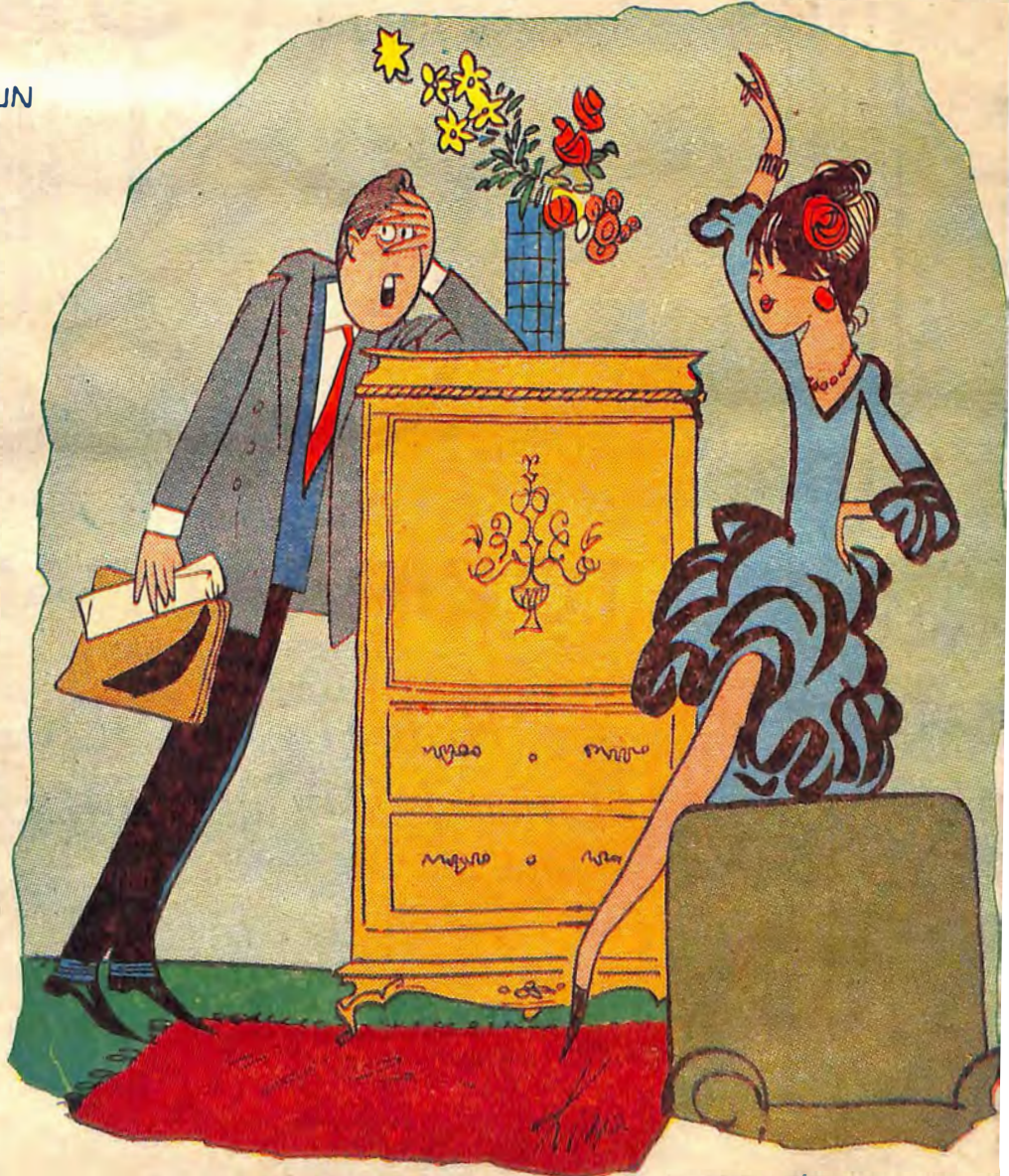
— BEŞ DAKİKA ÖNCE GELSEYDİNİZ , DUŞUN
ALTINDA BENİ GÖRECEKTİNİZ !..

— EVİNİZ NEREDE ?
— NEREDE İSTERSENİZ !..

— DUR , ÖNCE SANA BONSERVİSİMİ
GÖSTEREYİM !..

— HADI , HADI ... BIRAK ŞU NUMARALARI DA SÖYLE ... YİNE
KAĞ PARA İSTİYORSUN ?..